Gemeente Amsterdam

Najaarsnota 2024

Dit is een publicatie van de Gemeente Amsterdam
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
www.amsterdam.nl

Vormgeving: TODAY Designers, Utrecht
Fotografie: Fotobank Amsterdam

Datum: 14 november 2024

Inhoudsopgave

1 Financiële hoofdlijnen 5

2 Programma's 8

2.1 Bouwen, wonen en duurzaamheid 10
2.2 Openbare ruimte, water, groen en vervoer 20
2.3 Economie, kunst, cultuur en erfgoed 29
2.4 Sport 33
2.5 Onderwijs 34
2.6 Gezondheid, zorg, jeugd, opvang en diversiteit 35
2.7 Sociale zaken en armoedebestrijding 41
2.8 Veiligheid 46
2.A Algemene dekkingsmiddelen 49
2.B Bestuur en organisatie 55

3 Personeel en organisatie 63

4 Investeringen 65

5 Financiële overzichten 69

5.1 Verloopstaat reserves 70
5.2 Verloopstaat voorzieningen 77

1

1 Financiële hoofdlijnen

Hierbij bieden wij u de Najaarsnota 2024 aan. In deze najaarsnota verwerken wij de mee- en tegenvallers in het lopende jaar. Dit zijn mee- en tegenvallers na vaststelling van de Begroting 2025. Daarin is ook het lopende jaar gewijzigd. De najaarsnota is een beleidsarme prognose van het jaarverslag.

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van onze financiën op hoofdlijnen.
We tonen het geprognosticeerde rekeningresultaat en melden belangrijke financiële ontwikkelingen.

1.1 Financieel beeld

Onderstaande tabel laat het verloop van de begrotingsmutaties en het voorlopige rekeningresultaat voor 2024 zien. Een min betekent een tegenvaller.

(bedragen x € 1 miljoen)

Begroting 2025, jaarschijf 2024		
Geraamd resultaat 2024	67,4	a
Najaarsnota 2024		
Septembercirculaire 2024	48,7	
Toeristenbelastingen	21,7	
Diverse overige mutaties	-44,8	
Geraamd resultaat	25,6	b
Verwachte rekeningresultaat 2024	**93,0**	**(a + b)**

De laatst vastgestelde begroting is de stand 2024 uit de Begroting 2025, die sloot op € 67,4 miljoen positief. In deze najaarsnota verbetert het saldo voor 2024 verder met € 25,6 miljoen. Hiermee komen we uit op een verwacht rekeningresultaat van € 93,0 miljoen.

Het geraamde resultaat van de Najaarsnota 2024 van € 25,6 miljoen bestaat uit:
- Het positieve effect van € 48,7 miljoen uit de septembercirculaire voor het jaar 2024.
- Het positieve effect van € 21,7 miljoen van de hogere opbrengsten toeristenbelasting.
- Diverse overige mutaties in de programma's met opgeteld een negatief effect van € 44,8 miljoen.

De oorzaken van de diverse afwijkingen tussen de begroting en de verwachte realisatie in de najaarsnota zijn uiteenlopend. Er zijn drie bijstelmomenten van de begroting, te weten de voorjaarsnota, de begroting van het lopende jaar en de najaarsnota. Hierin passen we de ramingen aan op basis van de meest recente inzichten.
De Rekenkamer constateert in haar rapport 'Voorspellende waarde van de begroting' dat deze bijstelmomenten bijdragen aan de verbetering van de voorspellende waarde van de begroting. In onze bestuurlijke reactie op het rapport van de Rekenkamer hebben we aangegeven dat we onderzoek zullen doen naar de achterliggende oorzaken van eventuele patroonmatige afwijkingen tussen begroting en realisatie, met specifieke aandacht voor ramingen van lasten en baten en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Daarnaast hebben wij in onze reactie aangegeven dat de realisaties uit de jaarverslagen op dit moment nog onvoldoende worden meegenomen in de toekomstige begrotingen. Ter verbetering van onze ramingen zullen wij daarom de realisaties nadrukkelijker betrekken bij de prognoses voor de meerjarenperiode en de ramingen waar nodig daarop aanpassen.

In hoofdstuk 2 van deze najaarsnota lichten we alle afwijkingen in de programma's verder toe.

1.2 Investeringsuitgaven

De prognose wijkt beperkt af van de begroting en komt in totaliteit iets hoger uit. Onderstaande tabel maakt de onderverdeling van de begrote uitgaven over domeinen inzichtelijk en laat daarnaast de prognose op dit moment zien.

(bedragen x € 1 miljoen)

	Stand Begroting[1]	Stand Najaarsnota (prognose)
Openbare ruimte en mobiliteit	406	388
Maatschappelijke voorzieningen	155	195
Bestuur en Organisatie	81	75
Overig	20	16
Totaal	**662**	**674**
Overprogrammering	**178**	
Portfolio's	**840**	

In hoofdstuk 4 lichten we de prognose per domein toe.

1 De uitgaven in 2024 voor investeringen zijn bij de Begroting 2025 bijgesteld

2

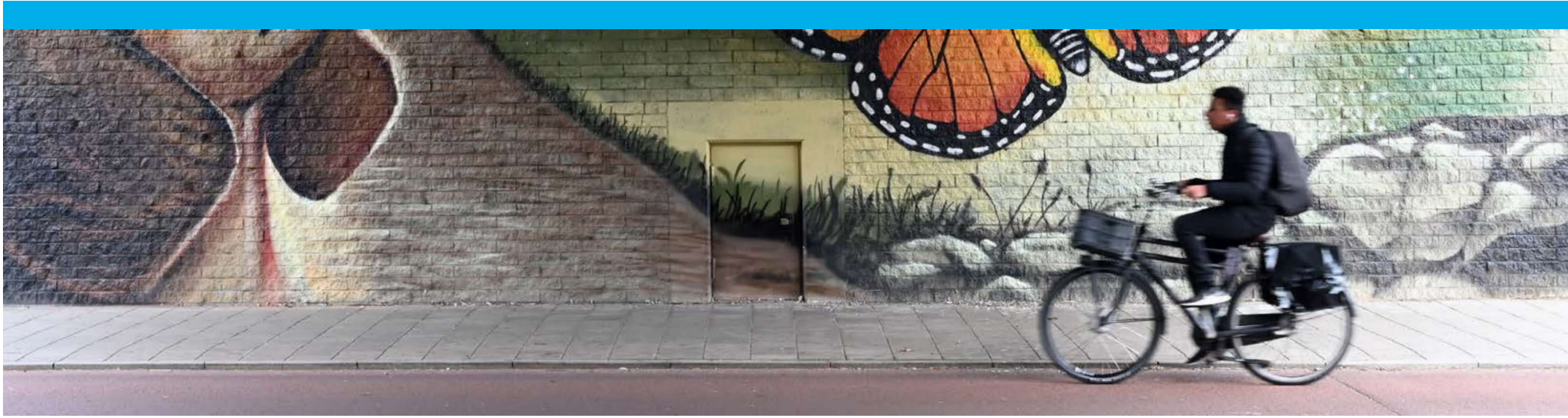

2

Programma's

2.1	Bouwen, wonen en duurzaamheid	10
2.2	Openbare ruimte, water, groen en vervoer	20
2.3	Economie, kunst, cultuur en erfgoed	29
2.4	Sport	33
2.5	Onderwijs	34
2.6	Gezondheid, zorg, jeugd, opvang en diversiteit	35
2.7	Sociale zaken en armoedebestrijding	41
2.8	Veiligheid	46
2.A	Algemene dekkingsmiddelen	49
2.B	Bestuur en organisatie	55

Leeswijzer

De toelichting in de najaarsnota betreft een toelichting op de afwijking tussen jaarschijf 2024 van de Begroting 2025 en de stand van de Najaarsnota 2024. De tabellen in de programmabladen bevatten in de eerste kolom de stand van de jaarschijf 2024 uit de Begroting 2025 en in de laatste kolom de stand van de Najaarsnota 2024. De middelste kolom bevat de begrotingsmutaties. Een min betekent een tegenvaller. Deze mutaties worden toegelicht in het programmablad.

2.1 Bouwen, wonen en duurzaamheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	853,6	-95,0	758,6
Lasten	830,6	-74,2	756,4
Saldo Baten en Lasten	**23,0**	**-20,8**	**2,2**
Onttrekking	278,0	10,2	288,2
Toevoeging	425,6	-2,0	423,6
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-147,6**	**12,2**	**-135,4**
Totaal Programma 1 Bouwen, wonen en duurzaamheid	**-124,6**	**-8,5**	**-133,2**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een negatief effect van € 8,5 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 133,2 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.1.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	18,9	0,0	18,9
Saldo van baten en lasten	**-18,9**	**0,0**	**-18,9**
Onttrekking	6,8	0,0	6,8
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,8**	**0,0**	**6,8**
Totaal Programmaonderdeel 1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	**-12,1**	**0,0**	**-12,1**

Er zijn geen budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel.

2.1.2 Grond

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	410,8	-102,7	308,1
Lasten	425,3	-63,1	362,2
Saldo van baten en lasten	**-14,5**	**-39,6**	**-54,1**
Onttrekking	106,8	18,6	125,3
Toevoeging	93,5	-21,0	72,5
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**13,3**	**39,6**	**52,9**
Totaal Programmaonderdeel 1.2 Grond	**-1,2**	**0,0**	**-1,2**

Het programmaonderdeel Grond heeft voornamelijk betrekking op grondexploitaties, waarvan de looptijd meerjarig is. De opbrengsten en kosten van de grondexploitaties kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen. De financiële ontwikkelingen moeten daarom over de gehele looptijd van de grondexploitaties worden bezien. Het overgrote deel van de baten en lasten in dit programmaonderdeel wordt verrekend met de balans en heeft daardoor geen directe relatie met de algemene middelen.

Het verloop van de grondexploitaties staat in de actualisatie van het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie (AMPG 2024) dat in het voorjaar door de gemeenteraad is vastgesteld. In het AMPG zien we een dalende trend in de grondopbrengsten. De grondopbrengsten en hieraan verbonden winstnemingen blijven door de verslechterende economische omstandigheden erg onzeker.

Wel hebben we in 2024 € 52,6 miljoen aan rijksbijdragen voor woningbouw ontvangen. Deze hebben voornamelijk betrekking op mobiliteitspakketten. De bijdragen voor de mobiliteitspakketten zijn bedoeld voor de ontsluiting en bereikbaarheid van nieuw te ontwikkelen grootschalige woningbouwlocaties. De rijksmiddelen zijn toegevoegd aan een aparte voorziening en worden pas als baten zichtbaar in de jaarrekening wanneer hier uitgaven tegenover staan. In totaal is nu een bedrag van € 235,8 miljoen aan rijksbijdragen voor verschillende regelingen in deze voorziening opgenomen.

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een neutraal effect op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 1,2 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel dalen met € 102,7 miljoen naar € 308,1 miljoen. Dit komt door:

- Lagere grondopbrengsten door vertragingen in de projecten door onzekere marktomstandigheden (€ 71,5 miljoen). Deze grondopbrengsten verwachten we in 2025 alsnog te ontvangen.
- Lagere winstnemingen doordat grondopbrengsten later worden ontvangen (€ 21,0 miljoen).
- Lagere rijksbijdrage doordat een groot deel van de beoogde flexwoningen in 2025 wordt opgeleverd (€ 10,2 miljoen). Deze rijksbijdrage is al ontvangen, maar wordt pas in 2025 als opbrengst opgenomen, zodra voldaan is aan de subsidievoorwaarden.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 63,1 miljoen naar € 362,2 miljoen. Dit komt door:

- Lagere administratieve verrekeningen (€ 75,2 miljoen). Dit zijn geen uitgaven, maar technische verrekeningen met de balans. Deze technische verrekeningen zijn nodig om grondexploitaties saldoneutraal in de exploitatie te laten verlopen.
- Lagere lasten voor de realisatie van flexwoningen (€ 10,2 miljoen). Zie ook de toelichting bij de baten.
- Hogere lasten door een toevoeging aan de voorziening plantekorten (€ 20,0 miljoen). De voorziening wordt verhoogd door de vaststelling van nieuwe plannen met een financieel tekort en actualisatie van de huidige plansaldo's in het AMPG.

- Hogere lasten door bijstellingen van de uitvoeringskosten en proceskosten op de gehele projectenportefeuille (€ 2,3 miljoen). De lasten stijgen onder andere doordat meer wordt geïnvesteerd en hogere proceskosten in het Zuidasgebied. De proceskosten stijgen enerzijds door hogere tarieven en anderzijds door meer inzet op het mobiliteitsplan.

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 18,6 miljoen naar € 125,3 miljoen. Dit komt door:

- Hogere onttrekking voor het ophogen van de voorziening plantekorten (€ 20 miljoen).
- Lagere onttrekking doordat we minder onttrekken voor grote projecten waarvoor specifieke reserveringen in het Vereveningsfonds zijn gedaan (€ 1,4 miljoen).

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel dalen met € 21,0 miljoen naar € 72,5 miljoen. Dit komt door een lagere toevoeging door minder winstnemingen (€ 21,0 miljoen). Zie ook de toelichting bij de baten.

2.1.3 Erfpacht

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	235,5	20,8	256,3
Lasten	54,9	-2,1	52,8
Saldo van baten en lasten	**180,6**	**22,9**	**203,5**
Onttrekking	103,1	-2,1	101,0
Toevoeging	326,2	20,0	346,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-223,0**	**-22,1**	**-245,1**
Totaal Programmaonderdeel 1.3 Erfpacht	**-42,4**	**0,8**	**-41,6**

Bij dit programmaonderdeel geven we eerst een uitleg over de methodiek. De financiële stromen zijn het meest eenvoudig op te splitsen in canon, reguliere afkoopsommen en afkoopsommen overstap. De afkoopsommen worden verrekend met reserves. De canon betalende rechten zijn reguliere (jaarlijkse) inkomsten voor de algemene middelen.

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,8 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 41,6 miljoen negatief. Zonder de eenmalige toevoeging aan de reserve Financiering erfpachtgrond is het saldo van het programmaonderdeel € 108,4 miljoen positief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 20,8 miljoen naar € 256,3 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten door hogere afkoopsommen in het voortdurend stelsel (€ 20,0 miljoen).
- Hogere baten door de verkoop van erfpachtrechten van enkele erfpachters in Weesp die nog niet zijn overgestapt naar het Amsterdamse erfpachtstelsel (€ 0,8 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 2,1 miljoen naar € 52,8 miljoen. Dit komt door lagere personeelskosten voor de overstapregeling (€ 2,1 miljoen), omdat de benodigde capaciteit sneller terugloopt dan verwacht.

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 2,1 miljoen naar € 101,0 miljoen. Dit komt door lagere personeelskosten voor de overstapregeling.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 20,0 miljoen naar € 346,2 miljoen. Dit komt doordat we meer afkoopsommen ontvangen.

2.1.4 Bouwen en wonen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	90,0	-5,3	84,6
Lasten	186,6	-7,5	179,1
Saldo van baten en lasten	**-96,6**	**2,2**	**-94,4**
Onttrekking	27,7	-6,4	21,3
Toevoeging	0,6	0,0	0,6
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**27,1**	**-6,4**	**20,7**
Totaal Programmaonderdeel 1.4 Bouwen en wonen	**-69,5**	**-4,2**	**-73,7**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 4,2 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 73,7 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel dalen met € 5,3 miljoen naar € 84,6 miljoen. Dit komt door:

- Lagere baten van de Omgevingsdienst voor omgevingsvergunning (WABO). Wij verwachten dat de baten € 3,4 miljoen lager zullen uitvallen door oninbaarheid van openstaande vorderingen uit heffingsjaren voor 2021. Daarnaast is er op dit moment nog onvoldoende inzicht in de afwikkeling van oude jaren (nog op te leggen leges). Ook de aanvragen van het lopend jaar 2024 blijven achter op 2023. Aan de andere kant verwachten wij hogere baten binnen het vergunningendomein van de stadsdelen (€ 1,0 miljoen). Wij stellen deze raming bij op basis van de aanvragen die naar verwachting nog in 2024 zullen worden afgewikkeld
- Lagere baten voor het Isolatieoffensief (€ 1,9 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten.
- Lagere baten als Rijksbijdrage voor de Oekraïense ontheemden (€ 1,0 miljoen). Zie hiervoor ook de toelichting bij de lasten.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 7,5 miljoen naar € 179,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten bij de bestuursopdracht in Zuidoost (€ 1,5 miljoen). Amsterdam Zuidoost kent een zeer stevige maatschappelijke opgave. De uitvoering van de bestuursopdracht Zuidoost vraagt om intensivering van de gemeentelijke inzet. Deze extra investering van inzet leidt in 2024 tot een overschrijding op salarislasten van € 1,5 miljoen.
- Lagere lasten door de actualisatie van bouwplannen voor flexwoningen door de vertraging in de oplevering (€ 3,0 miljoen). Deze vertraging is te wijten aan bezwaren, vergunningstrajecten, problemen met aansluitingen voor nutsvoorzieningen en een langere productiecapaciteit bij unitbouwers.
- Lagere lasten op de besteding van diverse coalitiemiddelen en Rijksbijdragen (totaal € 4,3 miljoen). Het gaat hier om het Isolatieoffensief (€ 2,5 miljoen), de integrale aanpak huisvesting kwetsbare groepen (€ 1,0 miljoen) en de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting (AAV) (€ 0,8 miljoen).
  - Voor het Isolatieoffensief verlagen wij de begroting met € 2,5 miljoen. In de uitvoering van het isolatieoffensief zijn we verplichtingen aangegaan die pas in 2025 afgerond en daardoor gefactureerd zullen worden. Daarnaast duurt de realisatie van een aantal projecten en ondersteuningsmogelijkheden langer en komt er meer duidelijkheid over de werkelijke kosten van projecten. Alle middelen worden in 2025 en 2026 besteed binnen het programma. De dekking betreft deels Rijksbijdragen (€ 1,9 miljoen) en deels coalitiemiddelen (€ 0,6 miljoen).
  - Voor de integrale aanpak huisvesting kwetsbare groepen verwachten we een onderbesteding van € 1,0 miljoen. Voor maatschappelijke voorzieningen zijn er minder haalbaarheidsstudies uitgevoerd, omdat we een groter en permanent pand voor kwetsbare groepen hebben gevonden dan oorspronkelijk verwacht. Daarnaast zijn er minder panden beschikbaar gekomen voor de nachtopvang dan voorzien. Om dit aan te pakken, wordt vanaf dit najaar een externe makelaar ingeschakeld. De middelen voor ruggensteun zijn nauwelijks ingezet, aangezien deze regeling nog niet is ingevoerd.

  - Op verschillende onderdelen van de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting (AAV) wordt een onderschrijding van € 0,8 miljoen verwacht.
- Lagere lasten voor de opvang van Oekraïense ontheemden (€ 1,0 miljoen). We verwachten dit jaar lagere transitiekosten voor de opvang. Deze kosten, zoals brandveiligheid, keukens, sanitaire voorzieningen en bouwrijp maken, dalen door vertraging in het bouwproces van een locatie. Deze daling wordt gedeeltelijk gecompenseerd door kosten voor twee nieuwe locaties. De kosten worden gedekt door het Rijk via de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne, waardoor ook de baten met € 1,0 miljoen afnemen.
- Lagere lasten omdat de investeringsaanvraag voor uitbreiding standplaatsen woonwagens en het herinrichten van woonwagenlocaties doorschuift naar 2025 (€ 1,0 miljoen). Bij de Voorjaarsnota 2025 komen wij hier op terug. Deze middelen zijn afkomstig uit de reserve Bouwstimulering (€ 0,8 miljoen) en de reserve Corporatiebudget (€ 0,3 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we niet verder toe omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 6,4 miljoen naar € 21,3 miljoen. Dit komt door:

- Lagere onttrekkingen aan de reserve Bouwstimulering door de vertraging bij enkele flexprojecten (€ 3,0 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten.
- Lagere onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen (€ 2,4 miljoen). Dit betreft de huisvesting kwetsbare groepen (€ 1,0 miljoen), de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting (€ 0,8 miljoen) en het Isolatieoffensief (€ 0,6 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten.
- Lagere onttrekking aan de reserve Bouwstimulering (€ 0,8 miljoen) en de reserve Corporatiebudget (€ 0,3 miljoen) voor de woonwagenlocaties. Zie ook de toelichting bij de lasten.

2.1.5 Vastgoed

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	86,5	-7,8	78,7
Lasten	60,0	-1,6	58,4
Saldo van baten en lasten	**26,5**	**-6,2**	**20,3**
Onttrekking	3,7	0,0	3,7
Toevoeging	2,7	0,0	2,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,0**	**0,0**	**1,0**
Totaal Programmaonderdeel 1.5 Vastgoed	**27,5**	**-6,2**	**21,4**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 6,2 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 21,4 miljoen positief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel dalen met € 7,8 miljoen naar € 78,7 miljoen. Dit komt door:

- Lagere baten uit de verkoop van panden door vertraging in verkooptransacties (€ 9,8 miljoen). De begrote verkoopopbrengst van enkele panden schuift door verschillende redenen door naar 2025. Deze baten zullen bij de Voorjaarsnota 2025 alsnog worden opgenomen in de cijfers van 2025. De met deze verkoop samenhangende lasten (boekwaarde van de objecten) schuiven eveneens door naar 2025.
- Hogere baten in verband met aanhuur en doorverhuur van een pand (€ 1,7 miljoen). Zie ook de toelichting bij de lasten.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 1,6 miljoen naar € 58,4 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten in verband met de aanhuur en doorverhuur van een pand, bestemd voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen (€ 1,7 miljoen). We passen hiermee zowel de baten (verhuur) als de lasten (aanhuur) in de begroting aan. Deze aanpassing is per saldo neutraal.
- Lagere lasten door de actualisatie van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 2,0 miljoen). Periodiek wordt de voorziening dubieuze debiteuren geactualiseerd. Een debiteur waarvan de vorderingen waren voorzien, heeft een aantal oude vorderingen alsnog betaald. Door deze betalingen kan de voorziening dubieuze debiteuren nu worden verlaagd.
- Lagere lasten door vertraging in de verkoop van panden (€ 1,4 miljoen). Bij de Voorjaarsnota 2025 zullen we begroting aanpassen voor deze met de verkoop samenhangende lasten.

2.1.6 Duurzaamheid en milieubeheer

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	21,3	0,0	21,3
Lasten	75,3	0,1	75,4
Saldo van baten en lasten	**-54,0**	**-0,1**	**-54,1**
Onttrekking	29,8	0,1	30,0
Toevoeging	2,7	-1,0	1,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**27,1**	**1,1**	**28,2**
Totaal Programmaonderdeel 1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	**-26,9**	**1,0**	**-25,9**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 1,0 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 25,9 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel wijzigen met minder dan € 1,0 miljoen en lichten we daarom niet verder toe.

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel wijzigen met minder dan € 1,0 miljoen en lichten we daarom niet verder toe.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel dalen met € 1,0 miljoen naar € 1,7 miljoen. Dit komt door een lagere toevoeging aan de reserve laadinfra van € 1,0 miljoen. Deze middelen zijn bestemd voor de dekking van lasten voor de luchtkwaliteit van laadpalen. Die lasten zijn begroot bij programmaonderdeel 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren en worden met deze begrotingswijziging overgeheveld naar programmaonderdeel 2.1.

2.1.7 Begraafplaatsen en crematoria

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	9,5	0,0	9,5
Lasten	9,6	0,0	9,6
Saldo van baten en lasten	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel 1.7 Begraafplaatsen en crematoria	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Er zijn geen budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel.

2.2 Openbare ruimte, water, groen en vervoer

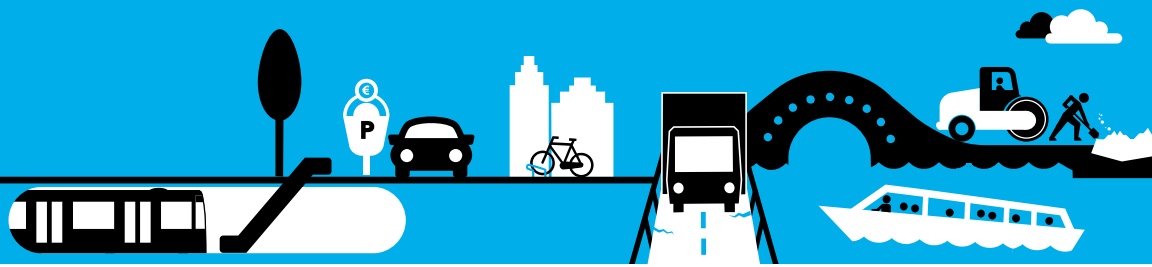

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	626,3	10,9	637,2
Lasten	1.261,1	32,4	1.293,5
Saldo Baten en Lasten	**-634,7**	**-21,5**	**-656,2**
Onttrekking	177,9	35,8	213,7
Toevoeging	141,1	15,2	156,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**36,8**	**20,6**	**57,4**
Totaal Programma 2 Openbare ruimte, water, groen en vervoer	**-597,9**	**-0,9**	**-598,8**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een negatief effect van € 0,9 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 598,8 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.2.1 Verkeer, vervoer en parkeren

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	59,8	-0,3	59,5
Lasten	223,3	-5,5	217,8
Saldo van baten en lasten	**-163,5**	**5,3**	**-158,3**
Onttrekking	19,4	0,1	19,6
Toevoeging	137,9	1,2	139,1
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-118,5**	**-1,1**	**-119,5**
Totaal Programmaonderdeel 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	**-282,0**	**4,2**	**-277,8**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 4,2 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 277,8 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel wijzigen met minder dan € 1,0 miljoen en lichten we daarom niet verder toe.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 5,5 miljoen naar € 217,8 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten bij het programma Stadsverbetering door vertraging in de uitvoering van enkele stadsverbeteringsprojecten. Zoals ook gemeld in programmaonderdelen 2.2, 2.4 en 2.6 wordt de begroting van Stadsverbetering neerwaarts bijgesteld door verschillende redenen, waaronder het afronden van projecten in 2024 tegen lagere lasten. Ook zijn de lasten lager doordat werkzaamheden verschuiven van 2024 naar 2025. Deze verschuiving wordt verklaard door vertraging in werkzaamheden door derden, niet voldoende beschikbare capaciteit en aansluiting bij onderhouds-werkzaamheden die gepland staan in 2025. Dit geldt onder andere voor de projecten Jan de Louterpad/Mosplein (afgerond in 2024), Verkeersregelinstallaties (samenloop met andere werkzaamheden), aanpak aantal kruispunten in West en Speelplaatsen (capaciteit) (€ 8,7 miljoen).
- Hogere lasten bij parkeren, waaronder hogere lasten voor fiets- en garageparkeren door onverwacht hoge indexatie, verhoogde bijdragen aan Verenigingen van Eigenaren (VvE's), stijgende verzekerings- en energiekosten, en extra onderhoudskosten voor NS-stallingen en beveiliging bij het Centraal Station. Daarnaast zijn er ook hogere lasten voor straatparkeren, door tegenvallers bij parkeeruitbreidingen en de ontwikkeling van het vergunningensysteem, ondanks lagere kosten voor handhaving en onderhoud van parkeerautomaten (€ 2,5 miljoen).
- Hogere lasten door extra personele inzet voor het regisseren en coördineren van boven- en ondergrondse werkzaamheden aan projecten in de stad (€ 0,7 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat deze kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,2 miljoen naar € 139,1 miljoen. Dit komt door het overhevelen van een toevoeging aan de reserve Laadinfra van programmaonderdeel 1.6, Duurzaamheid en milieubeheer naar dit programmaonderdeel 2.1 en hogere toevoeging aan dezelfde reserve door onvoorziene vertragingen bij Laadinfra die leiden tot een verschuiving van een aantal activiteiten.

2.2.2 Openbaar vervoer

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	33,4	0,0	33,4
Lasten	85,6	0,5	86,1
Saldo van baten en lasten	**-52,2**	**-0,5**	**-52,6**
Onttrekking	0,2	0,0	0,2
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,2**	**0,0**	**0,2**
Totaal Programmaonderdeel 2.2 Openbaar vervoer	**-52,0**	**-0,5**	**-52,5**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 0,5 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 52,5 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 0,5 miljoen naar € 86,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten omdat geplande investeringsuitgaven voor het Amsterdam Metro System eerder plaatsvinden. Hierdoor stijgen de kapitaallasten (rente en afschrijving) (€ 1,3 miljoen).
- Lagere lasten voor de IJveren in verband met de contractkosten aan het Gemeentelijk Vervoerbedrijf (GVB). Dit komt voornamelijk door invoering van een afgeschaalde zomerdienstregeling (€ 0,7 miljoen).
- Lagere lasten bij het programma Stadsverbetering doordat er minder is uitgegeven voor projecten als onderdeel van het programma Stadsverbetering. Zoals ook gemeld in programmaonderdelen 2.1, 2.4 en 2.6 wordt de begroting van Stadsverbetering neerwaarts bijgesteld door verschillende redenen, zie toelichting bij programma-onderdeel 2.1 (€ 0,1 miljoen).

2.2.3 Afval en reinigen openbare ruimte

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	211,9	3,4	215,2
Lasten	251,3	41,3	292,6
Saldo van baten en lasten	**-39,4**	**-37,9**	**-77,4**
Onttrekking	5,6	37,9	43,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,6**	**37,9**	**43,6**
Totaal Programmaonderdeel 2.3 Afval en reinigen openbare ruimte	**-33,8**	**0,0**	**-33,8**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben geen effect op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 33,8 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 3,4 miljoen naar € 215,2 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten uit afvalstoffenheffing. Bij de Begroting 2025 zijn in jaarschijf 2024 de opbrengsten afvalstoffenheffing naar beneden bijgesteld. Dat blijkt op basis van nieuwe berekeningen niet nodig te zijn geweest. Dit is gecorrigeerd en doorgerekend in de nieuwe prognoses. Het verwachte resultaat komt daarmee met € 186,6 miljoen uit op het niveau van de oorspronkelijke raming voor 2024 en is daarmee grotendeels structureel. In de gesloten systematiek van de afvalstoffenheffing wordt dit positieve resultaat toegevoegd aan de egalisatiereserve (€ 1,6 miljoen).
- Hogere baten reinigingsrechten omdat er sprake is van een incidentele meeropbrengst van € 1,0 miljoen. Deze extra opbrengst is het gevolg van afwikkelresultaten over eerdere jaren. Deze afwijking resulteert in een toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 1,0 miljoen).
- Hogere baten uit waardenstromen (onder andere papier en verpakkingsvergoeding) door zowel een volumetoename als een prijsstijging. Deze afwijking resulteert in een toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 0,6 miljoen).
- Hogere baten uit recyclepunten omdat bedrijven meer gebruikmaken van recycle-punten, mede dankzij de verruimde openingstijden. Daarnaast leidt het verbeterde afvalscheidingsproces tot hogere vergoedingen voor de verwerking van het afval. Deze afwijking resulteert in een toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 0,4 miljoen).
- Lagere baten voor textiel door een prijsdaling op de textielmarkt. Deze afwijking resulteert in een lagere toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 0,2 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 41,3 miljoen naar € 292,6 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door een toevoeging aan de egalisatievoorziening afval. Deze toevoeging betreft het bedrag dat voorheen was opgenomen in de egalisatiereserve afval en financieringsreserve OAT Sluisbuurt. Deze reserves worden conform BBV-voorschriften omgezet naar een voorziening (€ 40,6 miljoen).
- Hogere lasten door een omzetting van de begrote mutaties van de (vrijgevallen) reserves naar de nieuw gevormde egalisatievoorziening afval (€ 2,6 miljoen).
- Hogere lasten voor stort en verwerking. Dit komt door hogere lasten van € 1,1 miljoen door de lachgasproblematiek, van € 0,8 miljoen door een volumetoename van grof afval en van € 0,5 miljoen door een volumetoename van restafval. Deze afwijking resulteert in een lagere toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 2,4 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging in lopende GFET-projecten (Groente-, Fruit-, Etensresten- en Tuinafval). Deze afwijking resulteert in een toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 1,3 miljoen).
- Lagere lasten voor de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing door minder dan geraamde kwijtscheldingsverzoeken. Vooralsnog lijkt het hierbij om een incidentele neerwaartse trend te gaan. In de gesloten systematiek van de afvalstoffenheffing wordt dit positieve resultaat toegevoegd aan de egalisatiereserve (€ 1,1 miljoen).
- Lagere lasten voor locatie Nieuwe Hemweg omdat meer voorbereidingstijd nodig is om deze locatie operationeel te maken. Omdat de locatie nog niet in gebruik is genomen, zijn de lasten vooralsnog lager. Deze afwijking resulteert in een toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 1,0 miljoen).

- Lagere lasten door het verloop van personeel en de trage invulling van centrale bedrijfsfuncties. Deze afwijking resulteert in een toevoeging aan de egalisatiereserve afval (€ 0,9 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 37,9 miljoen naar € 43,6 miljoen. Conform BBV-voorschriften en accountantsadvies worden de egalisatiereserve afval en de financieringsreserve OAT Sluisbuurt (beide gerelateerd aan het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing) omgezet naar een nieuw te vormen egalisatievoorziening afval. De begrotingsmutaties van de (vrijgevallen) reserves worden daarmee overgezet naar de egalisatievoorziening afval. Zie ook toelichting op de lasten.

2.2.4 Beheer en onderhoud openbare ruimte

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	42,0	2,8	44,8
Lasten	275,2	1,9	277,1
Saldo van baten en lasten	**-233,2**	**0,9**	**-232,3**
Onttrekking	96,1	-2,0	94,1
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**96,1**	**-2,0**	**94,1**
Totaal Programmaonderdeel 2.4 Beheer en onderhoud openbare ruimte	**-137,1**	**-1,1**	**-138,2**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 1,1 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 138,2 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 2,8 miljoen naar € 44,8 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten door toename inkoop materialen voor levering aan derden ten behoeve van projecten. Zie ook toelichting op de lasten (€ 2,0 miljoen).
- Hogere baten door een extra vergoeding voor aanpak zwerfafval. Dit is een vergoeding uit het landelijk restbudget van de Zwerfafvalvergoeding 2013-2022. Zie ook toelichting op de lasten (€ 0,8 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,9 miljoen naar € 277,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door toename inkoop materialen voor levering aan derden ten behoeve van projecten. Zie ook toelichting op de baten (€ 2,0 miljoen).
- Hogere lasten omdat geplande investeringsuitgaven voor wegen, bruggen, openbare verlichting, infra IJ-oevers en verkeerstunnels System eerder plaatsvinden. Hierdoor stijgen de kapitaallasten (rente en afschrijving) (€ 2,0 miljoen).
- Hogere lasten in het kader van aanpak zwerfafval door het ondersteunen van buurt- en ondernemersinitiatieven, het verstrekken van opruimmaterialen en een bijdrage aan de zomeraanpak. Zie ook toelichting op de baten (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten voor programma Bruggen en Kademuren door:
  - vacatures die in het eerste halfjaar niet zijn ingevuld;
  - technische onderzoeken naar bruggen kunnen op een efficiëntere wijze worden uitgevoerd;
  - vertraging van uitgaven voor Verkeersinformatiesystemen die pas in 2025 gaan plaatsvinden, waaronder een bewegwijzeringsplan voor Amsterdam-Zuidoost en herstelwerkzaamheden vanuit inspecties;
  - bovenstaande lagere lasten resulteren in een lagere onttrekking aan de reserve Achterstallig Onderhoud (€ 2,0 miljoen).
- Lagere lasten bij het programma Stadsverbetering omdat de begroting van Stadsverbetering naar beneden wordt bijgesteld. Zoals ook genoemd onder programmaonderdelen 2.1 en 2.2 zijn hier verschillende redenen voor zoals vertraging in werkzaamheden door derden, niet voldoende beschikbare capaciteit en aansluiting bij onderhoudswerkzaamheden die gepland staan na 2024 waardoor de werkzaamheden verschuiven naar 2025. Dit geldt onder andere voor het project Verkeersregelinstallaties (samenloop met andere werkzaamheden) (€ 0,9 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 2,0 miljoen naar € 94,1 miljoen. Dit komt door lagere onttrekkingen aan de reserve Achterstallig Onderhoud. Zie toelichting op de lasten.

2.2.5 Water

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	5,5	0,0	5,5
Lasten	59,3	-0,9	58,3
Saldo van baten en lasten	**-53,8**	**0,9**	**-52,8**
Onttrekking	24,5	-0,3	24,2
Toevoeging	1,0	0,0	1,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**23,5**	**-0,3**	**23,2**
Totaal Programmaonderdeel 2.5 Water	**-30,3**	**0,6**	**-29,6**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,6 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 29,6 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 0,9 miljoen naar € 58,3 miljoen.
Dit komt door:

- Lagere lasten omdat een aantal vacatures niet ingevuld kunnen worden (€ 0,5 miljoen).
- Lagere lasten voor het programma Bruggen en Kademuren door een efficiëntere monitoring van de bruggen en kademuren. Daartegenover staat een lagere onttrekking aan de reserve Achterstallig Onderhoud waardoor de mutatie per saldo neutraal is (€ 0,3 miljoen).
- Lagere lasten omdat geplande investeringsuitgaven voor sluizen en waterkeringen later plaatsvinden. Hierdoor dalen de kapitaallasten (rente en afschrijving) (€ 0,1 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 0,3 miljoen naar € 24,2 miljoen.
Dit komt door een lagere onttrekking aan de reserve Achterstallig Onderhoud.
Zie toelichting op de lasten.

2.2.6 Groen (inclusief Amsterdam Bos) en dierenwelzijn

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	3,7	0,0	3,7
Lasten	108,4	4,1	112,5
Saldo van baten en lasten	**-104,7**	**-4,1**	**-108,8**
Onttrekking	32,1	0,0	32,1
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**32,1**	**0,0**	**32,1**
Totaal Programmaonderdeel 2.6 Groen en dierenwelzijn	**-72,5**	**-4,1**	**-76,7**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 4,1 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 76,7 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 4,1 miljoen naar € 112,5 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door stijging van tarieven van bestaande contracten van aannemers dagelijks onderhoud en hogere lasten door groei van areaal dagelijks onderhoud groen (€ 3,0 miljoen).
- Hogere lasten voor het programma Stadsverbetering omdat er budget naar voren is gehaald. Dit betreft werkzaamheden in het groen die al in 2024 volledig kunnen worden uitgevoerd (€ 1,1 miljoen).

2.2.7 Riool en drinkwater

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	270,0	5,0	275,0
Lasten	258,0	-9,0	249,0
Saldo van baten en lasten	**12,0**	**14,0**	**26,0**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	2,2	14,0	16,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-2,2**	**-14,0**	**-16,2**
Totaal Programmaonderdeel 2.7 Riool en drinkwater	**9,7**	**0,0**	**9,7**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben geen effect op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 9,7 miljoen positief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 5,0 miljoen naar € 275,0 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten uit drinkwater door met name inkomsten voorgaande jaren van € 4,8 miljoen. Dit komt doordat de jaarafrekeningen van klanten gedurende het hele jaar worden opgesteld en daarmee deels in het oude jaar en deels in het nieuwe jaar vallen. Daarnaast zijn de baten € 1,3 miljoen hoger door inhaalslag op de achterstanden bij de klanten die zich niet of te laat hebben aangemeld en zijn er hogere baten van € 0,9 miljoen door extra leveringen aan collega-drinkwaterbedrijven (€ 7,0 miljoen).
- Lagere baten rioolheffing door minderopbrengsten van het deel van de heffing dat betrekking heeft op (groot)verbruik en is opgebouwd uit € 0,6 miljoen oude jaren en voor € 1,4 miljoen op het lopend belastingjaar. Het is nu nog niet helder of en zo ja voor welke omvang het om een incidenteel of een structureel effect. Bij de Jaarrekening 2024 kan op grond van nadere analyses daar wel een beeld van worden gegeven (€ 2,0 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 9,0 miljoen naar € 249,0 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten drinkwater door lagere inkooptarieven voor energie en chemicaliën (€ 4,0 miljoen). Daarnaast komen de lagere lasten voor € 3 miljoen door vacatureruimte bij onderhoudsafdelingen en mede daardoor lagere onderhoudskosten (€ 7,0 miljoen).
- Lagere lasten voor de rioleringstaak omdat het lastenniveau voor het onderhoud van het riool naar beneden is bijgesteld. Dit is met name door minder incidenten en lagere doorbelaste kosten voor het baggeren (€ 2,0 miljoen).

Reserves

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 14,0 miljoen naar € 16,2 miljoen. Dit komt door een hogere toevoeging aan de egalisatiereserve drinkwatertarieven Waternet. Zie toelichtingen op de baten en lasten.

2.3 Economie, kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	26,8	0,0	26,8
Lasten	269,3	-2,8	266,5
Saldo Baten en Lasten	**-242,6**	**2,8**	**-239,8**
Onttrekking	25,1	-2,2	22,9
Toevoeging	5,0	0,6	5,6
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**20,2**	**-2,8**	**17,4**
Totaal Programma 3 Economie, kunst, cultuur en erfgoed	**-222,4**	**0,0**	**-222,4**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een neutraal effect op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 222,4 miljoen negatief. Per programma-onderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.3.1 Economie en innovatie

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	25,0	0,0	25,0
Lasten	77,9	-2,5	75,4
Saldo van baten en lasten	**-52,9**	**2,5**	**-50,5**
Onttrekking	20,2	-2,5	17,7
Toevoeging	3,6	0,0	3,6
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**16,6**	**-2,5**	**14,2**
Totaal Programmaonderdeel 3.1 Economie en innovatie	**-36,3**	**0,0**	**-36,3**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een neutraal effect op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 36,3 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 2,5 miljoen naar € 75,4 miljoen.
Dit komt door:

- Lagere lasten vanuit de regeling ondersteuning kleine ondernemers in de energiekosten en advies-fixteams. Na het aanbestedingsproces valt de volgende tranche van de opdracht deels na het boekjaar. Tegenover de lagere lasten staat een lagere onttrekking aan de regeling noodfonds energie. Daardoor is deze mutatie gemeentebreed neutraal (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten op de opgaven van de Economische Uitvoeringsagenda 2023-2026. Dit zijn economisch arbeidsmarktbeleid (€ 0,6 miljoen), economie klimaat en energietransitie (€ 0,2 miljoen) en innovatieve ecosystemen (€ 0,2 miljoen). Door personeelsverloop en lange aanlooptijd naar nieuwe samenwerkingen vallen de lasten deels in het volgende boekjaar. Tegenover de lagere lasten staat een lagere onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen 2023-2026. Daardoor is deze mutatie gemeentebreed neutraal (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten vanwege minder subsidie aanvragen vanuit de subsidieregeling laboratoriumruimtes (€ 0,4 miljoen) en verduurzaming zakelijke markt (€ 0,1 miljoen). Tegenover de lagere lasten staat een lagere onttrekking aan de reserve Economische Structuur-en Arbeidsmarktversterking (ESA). Daardoor is deze mutatie gemeentebreed neutraal (€ 0,5 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 2,5 miljoen naar € 17,7 miljoen.
Dit komt door:

- Lagere onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen 2022-2026. Dit komt door lagere lasten voor regeling ondersteuning kleine ondernemers en de opgaven van de Economische Uitvoeringsagenda 2023-2026 (€ 2,0 miljoen).
- Lagere onttrekking aan de reserve Economische Structuur-en Arbeidsmarktversterking (ESA) met name omdat er minder aanvragen zijn binnengekomen in 2024.

2.3.2 Kunst en cultuur

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	1,7	0,0	1,7
Lasten	187,4	-0,3	187,1
Saldo van baten en lasten	**-185,8**	**0,3**	**-185,5**
Onttrekking	4,9	0,3	5,2
Toevoeging	1,4	0,6	2,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**3,5**	**-0,3**	**3,2**
Totaal Programmaonderdeel 3.2 Kunst en cultuur	**-182,2**	**0,0**	**-182,2**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben geen effect op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 182,2 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel wijzigen met minder dan € 1,0 miljoen en lichten we daarom niet verder toe.

Reserves

Onttrekkingen reserves

De ontrekkingen van de reserves in dit programmaonderdeel wijzigen met minder dan € 1,0 miljoen en lichten we daarom niet verder toe.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen aan de reserves in dit programmaonderdeel wijzigen met minder dan € 1,0 miljoen en lichten we daarom niet verder toe.

2.3.3 Erfgoed

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	0,2	0,0	0,2
Lasten	4,0	0,0	4,0
Saldo van baten en lasten	**-3,8**	**0,0**	**-3,8**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel 3.3 Erfgoed	**-3,8**	**0,0**	**-3,8**

Er zijn geen budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel.

2.4 Sport

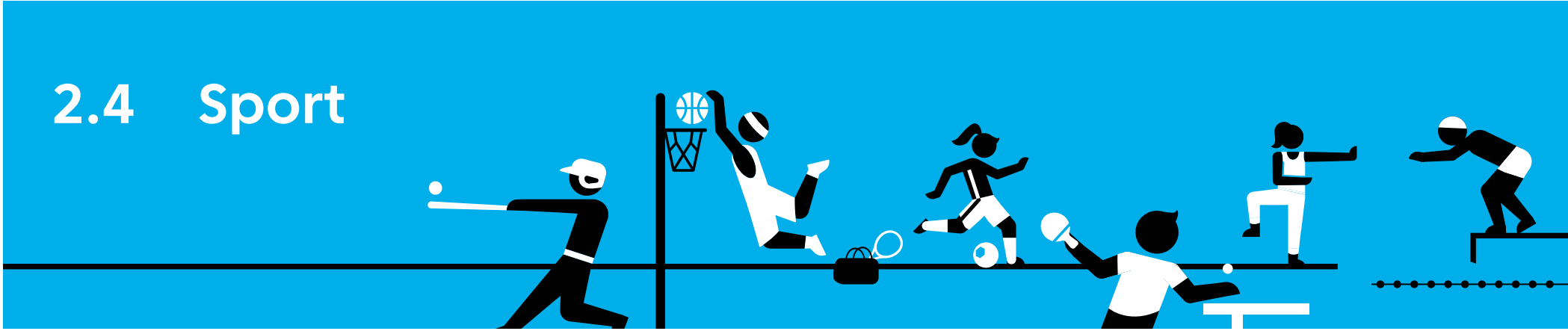

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	28,4	1,6	30,0
Lasten	94,1	4,5	98,5
Saldo Baten en Lasten	**-65,7**	**-2,9**	**-68,6**
Onttrekking	1,7	0,0	1,7
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,7**	**0,0**	**1,7**
Totaal Programma 4 Sport	**-64,0**	**-2,9**	**-66,8**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een negatief effect van € 2,9 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 66,8 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,6 miljoen naar € 30,0 miljoen. Dit komt door hogere baten vanwege indexatie van de tarieven bij de sporthallen en sportparken.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 4,5 miljoen naar € 98,5 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door extra personeelskosten bij de zwembaden, sporthallen en sportparken. Door een hoog ziekteverzuim en piekbelasting in de zomerperiode bij de zwembaden, is er veel ingehuurd. Ook de tijdelijk toeslag onrechtmatige diensten (TOD) zorgt voor hoge personeelskosten (€ 3,2 miljoen).
- Hogere lasten door gestegen prijzen van energie bij de sporthallen, sportparken en zwembaden (€ 1,3 miljoen).

2.5 Onderwijs

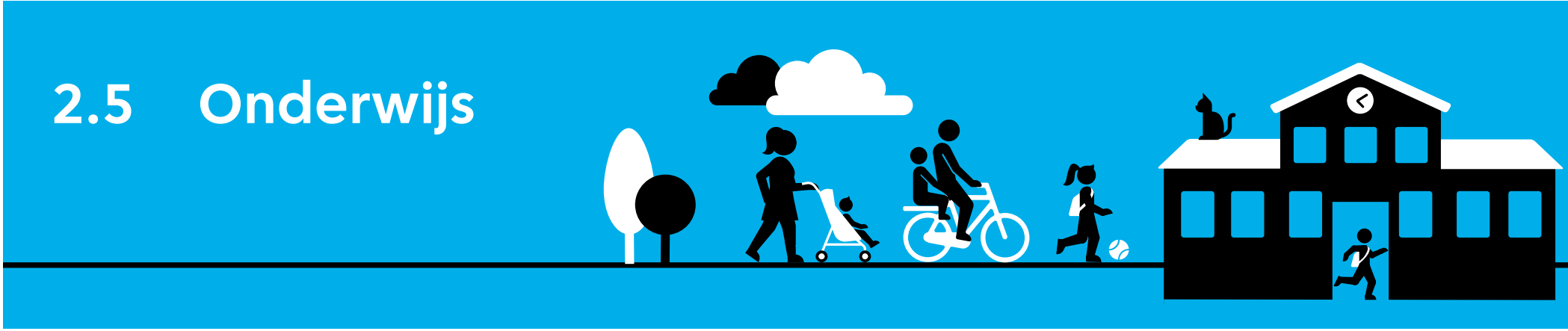

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	65,7	0,0	65,8
Lasten	329,1	-2,1	327,0
Saldo Baten en Lasten	**-263,4**	**2,1**	**-261,3**
Onttrekking	6,6	0,0	6,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,6**	**0,0**	**6,6**
Totaal Programma 5 Onderwijs	**-256,7**	**2,1**	**-254,6**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een positief effect van € 2,1 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 254,6 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programma stijgen met € 0,02 miljoen naar € 65,8 miljoen. Dit komt door:

- Lagere baten door een vertraging activiteiten Kansrijke wijken Nieuw-West en Zuidoost ontwikkeling van het jonge kind (€ 0,8 miljoen), de activiteiten worden in 2025 uitgevoerd. Deze middelen zijn al ontvangen en blijven gereserveerd voor de uitvoering in 2025.
- Hogere baten door de uitkering van een brandverzekering gymzalen (€ 0,6 miljoen).
- Hogere baten door het bijstellen van het gebruik van de bijdrage rijk Regionaal meld coördinatiefunctie (€ 0,2 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 2,1 miljoen naar € 327,0 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten lerarenagenda doordat het convenant met de G4 is afgelopen in 2023 (€ 1,0 miljoen). Deze middelen maken nu onderdeel uit van de onderwijsregio.
- Hogere lasten door het herstel van brandschade gymzalen (€ 0,6 miljoen), zie ook toelichting bij de baten.
- Lagere lasten voor primair onderwijs doordat later gestart is met het Onderwijs netwerk Amsterdam en subsidies, waaronder Sterke schoolleiders schooljaar 2024/2025, definitief vastgesteld worden in 2025 (€ 1,7 miljoen). Deze middelen blijven gereserveerd voor de uitvoering in 2025.
- Lagere lasten voor het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs, door subsidies, mbo-agenda, Jongeren in kwetsbare onderwijspositie en kansenongelijkheid voortgezet onderwijs, die in 2025 definitief worden vastgesteld (€ 0,9 miljoen). Deze middelen blijven gereserveerd voor de uitvoering in 2025.
- Lagere lasten voor kansrijke wijken Nieuw-West en Zuidoost ontwikkeling van het jonge kind, de activiteiten worden in 2025 uitgevoerd (€ 0,8 miljoen). Deze middelen zijn al ontvangen en blijven gereserveerd voor de uitvoering in 2025, zie ook baten.
- Lagere lasten voor voor- en vroegschoolse educatie en opvang, door subsidies, taalinterventies, OKIDO sociaal medische indicatie en nieuwkomers, die in 2025 definitief worden vastgesteld (€ 0,7 miljoen). Deze middelen blijven gereserveerd voor de uitvoering in 2025.
- Overige afwijkingen, per saldo hogere lasten lichten we verder niet toe, omdat ze afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen (€ 0,4 miljoen).

2.6 Gezondheid, zorg, jeugd, opvang en diversiteit

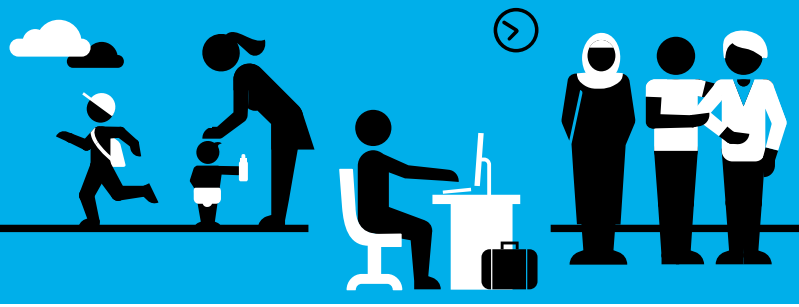

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	116,0	8,5	124,5
Lasten	1.337,3	13,0	1.350,3
Saldo Baten en Lasten	**-1.221,3**	**-4,5**	**-1.225,8**
Onttrekking	27,4	1,7	29,1
Toevoeging	10,5	3,4	13,9
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**16,9**	**-1,7**	**15,2**
Totaal Programma 6 Gezondheid, zorg, jeugd, opvang en diversiteit	**-1.204,4**	**-6,2**	**-1.210,7**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een negatief effect van € 6,2 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 1.210,7 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.6.1 Basisvoorzieningen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	78,2	7,3	85,5
Lasten	297,7	6,0	303,8
Saldo van baten en lasten	**-219,5**	**1,2**	**-218,3**
Onttrekking	6,0	0,0	6,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,0**	**0,0**	**6,0**
Totaal Programmaonderdeel 6.1 Basisvoorzieningen	**-213,5**	**1,2**	**-212,3**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 1,2 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 212,3 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 7,3 miljoen naar € 85,5 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten door toekenning gelden inzake de specifieke uitkering voor de Corona-najaarscampagne en basisinfrastructuur, de specifieke uitkering versterking infectieziekten bestrijding pandemische paraatheid (VIPP) voor bevordering van landelijke samenwerking en actualisatie van de bijdrage in 2024 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland voor infectieziektebestrijding (€ 5,2 miljoen).
- Hogere baten door het uitvoeren van meer activiteiten op het gebied van forensische geneeskunde en uitbreiding van het werkgebied in het samenwerkingsverband Noord-West-Nederland (€ 2,1 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 6,0 miljoen naar € 303,8 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door uitvoering van activiteiten die samenhangen met de toekenning van gelden voor de specifieke uitkering voor de Corona-najaarscampagne en basisinfrastructuur, de specifieke uitkering versterking infectieziekten bestrijding pandemische paraatheid (VIPP) voor bevordering van landelijke samenwerking en actualisatie van de bijdrage in 2024 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland voor infectieziektebestrijding. Van het oorspronkelijke bedrag € 5,2 miljoen is € 0,3 miljoen overgeheveld naar programma B voor het ambtelijk apparaat (€ 4,9 miljoen).
- Hogere Lasten door het uitvoeren van meer activiteiten op het gebied van forensische geneeskunde en uitbreiding van het werkgebied in het samenwerkingsverband Noord-West-Nederland. Van het oorspronkelijke bedrag € 2,1 miljoen is € 0,1 miljoen overgeheveld naar programma B voor het ambtelijk apparaat (€ 2,0 miljoen).
- Lagere lasten voor jongerenwerk, er was € 0,9 miljoen extra bestemd voor de voorzieningen “de Amsterdamse Jongerenwerk Academie” en “het Stedelijke Team Jongerenwerk & Jeugd en Veiligheid” vanuit het beleid Vakkundig Jongerenwerk. Echter is gebleken dat het opzetten van deze voorzieningen meer tijd nodig heeft Dit heeft ertoe geleid dat de beoogde extra bestedingen, niet gerealiseerd zijn (€ 0,9 miljoen).

2.6.2 Wijkteams

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	1,0	0,0	1,0
Lasten	125,8	0,0	125,8
Saldo van baten en lasten	**-124,8**	**0,0**	**-124,8**
Onttrekking	1,6	0,0	1,6
Toevoeging	4,9	0,0	4,9
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-3,4**	**0,0**	**-3,4**
Totaal Programmaonderdeel 6.2 Wijkteams	**-128,2**	**0,0**	**-128,2**

Er zijn geen budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel.

2.6.3 Individuele voorzieningen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	36,8	1,2	38,0
Lasten	902,9	7,8	910,6
Saldo van baten en lasten	**-866,1**	**-6,6**	**-872,6**
Onttrekking	19,8	1,7	21,5
Toevoeging	5,6	3,4	9,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**14,2**	**-1,7**	**12,5**
Totaal Programmaonderdeel 6.3 Individuele voorzieningen	**-851,8**	**-8,3**	**-860,1**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 8,3 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 860,1 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,2 miljoen naar € 38 miljoen. Dit komt door hogere baten van het Rijk voor Gecertificeerde Instellingen (GI) voor de uitrol van de pilot 'Blijvend Veilig'. Het betreft een neutrale mutatie zie hiervoor de toelichting bij de lasten.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 7,8 miljoen naar € 910,6 miljoen. Dit komt voornamelijk door:

- Hogere lasten zorgcontinuïteit, enkelvoudige specialistische jeugdhulp (ESJH) doordat in 2024 kosten worden gemaakt aan uitloop trajecten uit 2023 en eerder. De trajecten worden afgerond of overgedragen aan de gecontracteerde aanbieders. In 2023 was er een sterke groei in kosten. Deze hebben consequenties voor de kosten zorgcontinuïteit in 2024. De niet gecontracteerde partijen worden intensief begeleid in het afronden of overdragen van lopende trajecten (€ 4,3 miljoen).
- Hogere lasten voor het persoonsgebonden budget (PGB) Jeugd. Het PBG Jeugd staat onder druk. Dit komt enerzijds doordat het PGB – samen met de individuele betaalovereenkomsten (IBO's) – het laatste 'ventiel' zijn in het jeugdstelsel. Een groot deel van de stijging PGB's betreft autismezorg en naschoolse opvang plus. In samenwerking met het Ouder- en Kindteams (OKT) wordt er gewerkt aan het oplossen van bovenstaande problematiek. Onder andere als het gaat om het werkproces, de verordening, afspraken met gebiedsknooppunten Gebiedsgericht samenwerken en het organiseren van passend aanbod in zorg in natura. De resultaten hiervan zijn te verwachten in 2025 (€ 3,3 miljoen).
- Hogere lasten voor decentralisatie uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO). Door de introductie van een nieuw verdeelmodel in 2023 had dat vorig jaar een negatief effect op de lasten. Dit jaar is dat teruggedraaid en gecompenseerd (€ 3,1 miljoen).
- Hogere lasten bij de Individuele betalingsovereenkomsten met name door het opvangen van jongeren "18-plussers" met zeer complexe problematiek die niet langer thuis kunnen wonen, maar vaak in de reguliere verblijfsvoorzieningen moeilijk te huisvesten zijn (€ 2,7 miljoen).
- Hogere lasten door ophoging van aanvullende contracten voor specialistische jeugdhulp om te komen tot een dekkend zorglandschap, rond autisme zorg en naschoolse opvang voor gehandicapten kinderen (€ 2,2 miljoen).
- Hogere lasten voor Gecertificeerde Instellingen (GI) voor de uitrol van de pilot 'Blijvend Veilig'. Het betreft een neutrale mutatie, zie hiervoor de toelichting bij de baten (€ 1,2 miljoen).
- Hogere lasten door de inzet van regisseurs door de gecertificeerde instellingen. Het betreft een budget neutrale mutatie want de lasten in programmaonderdeel 8.2 worden met € 1,0 miljoen verlaagd en in programmaonderdeel 6.3 verhoogd (€ 1,0 miljoen).
- Hogere lasten door een hoger beroep op de raamcontracten Landelijke Transitie Arrangementen opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Waarbij er voornamelijk een toename is in trajecten in het kader van ernstige eetstoornissen (€ 1,0 miljoen).

- Lagere lasten bij Hulp bij Huishouden (HBH) door krapte op de arbeidsmarkt, waardoor de groei van het aantal cliënten achterblijft bij de verwachting. De maatregel 'Flexibele omgang met budgetplafonds' uit het plan van aanpak wachtlijsten HBH heeft bij twee van de acht zorgaanbieders wel geleid tot een toename in het aantal cliënten. Daarnaast is er een voordeel op de afrekening van 2023 (€ 3,0 miljoen).
- Lagere lasten voor begeleid thuis en beschermd verblijf die grotendeels worden veroorzaakt door een lagere vaststelling van een aantal subsidies van voorgaande jaren. Het overige deel van de onderbesteding wordt verklaard vanuit de lager vastgestelde inkoopcontracten 2024 ten opzichte van het budget (€ 2,7 miljoen).
- Lagere lasten bij de Gecertificeerde Instellingen (GI) ten gevolge personeels-tekorten, terugloop in de gezinsaantallen, stagnatie in de doorstroom binnen de jeugdbeschermingsketen en naar individuele jeugdzorg en temporisatie in de uitrol van de pilot 'Blijvend Veilig' van het Toekomstscenario. Hierdoor wordt het budget voor Gecertificeerde Jeugdinstellingen in 2024 niet volledig besteed (€ 2,0 miljoen).
- Lagere lasten door een lager aantal cliënten dat dagbesteding heeft. Hierin zijn verschillen tussen aanbieder zichtbaar: waar de één een onderbezetting heeft, zijn er andere partijen die een overbezetting hebben. Medio 2024 is aanvullende ruimte geboden aan aanbieders die een groter aantal cliënten hebben (€ 1,9 miljoen).
- Lagere lasten overig door een saldering van diverse financiële mutaties kleiner dan € 1,0 miljoen (€ 1,4 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,7 miljoen naar € 21,5 miljoen. Dit komt door een hogere onttrekking aan de egalisatiereserve jeugd om de hogere lasten binnen de jeugdhulp deels te dekken.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 3,4 miljoen naar € 9,0 miljoen. Dit komt door een toevoeging van € 3,4 miljoen (Hulp bij Huishouden € 1,5 miljoen en Dagbesteding € 1,9 miljoen) aan de egalisatiereserve Wmo om de toekomstige hogere lasten deels te dekken.

2.6.4 Diversiteit

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

Programmaonderdeel 6.4 Diversiteit	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	11,0	-0,8	10,1
Saldo van baten en lasten	**-11,0**	**0,8**	**-10,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel 6.4 Diversiteit	**-11,0**	**0,8**	**-10,1**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,8 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 10,1 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 0,8 miljoen naar € 10,1 miljoen. De wijzigingen lichten we niet toe, omdat deze afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

2.7 Sociale zaken en armoedebestrijding

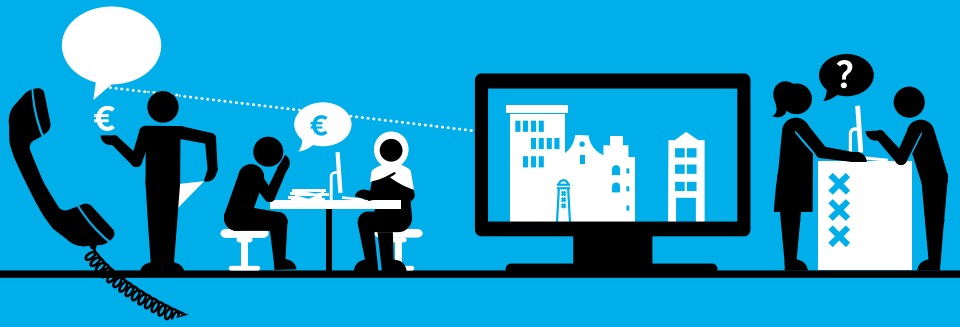

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	864,2	36,4	900,6
Lasten	1.297,6	28,7	1.326,3
Saldo Baten en Lasten	**-433,4**	**7,7**	**-425,6**
Onttrekking	78,9	-0,3	78,6
Toevoeging	58,6	10,4	69,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**20,3**	**-10,6**	**9,6**
Totaal Programma 7 Sociale zaken en armoedebestrijding	**-413,1**	**-2,9**	**-416,0**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een negatief effect van € 2,9 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 416,0 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.7.1 Inkomensregelingen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	697,4	27,4	724,8
Lasten	757,3	19,3	776,5
Saldo van baten en lasten	**-59,9**	**8,2**	**-51,7**
Onttrekking	58,4	0,0	58,4
Toevoeging	22,2	7,7	29,8
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**36,2**	**-7,7**	**28,6**
Totaal Programmaonderdeel 7.1 Inkomensregelingen	**-23,6**	**0,5**	**-23,1**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,5 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 23,1 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 27,4 miljoen naar € 724,8 miljoen. Dit komt door hogere baten door een hogere uitkering van het Rijk voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 19,3 miljoen naar € 776,5 miljoen. Dit komt door hogere lasten door verhoging van het uitkeringsbedrag, als gevolg van het stijgen van het wettelijk minimumloon.

Reserves

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 7,7 miljoen naar € 29,8 miljoen. Dit komt door hogere toevoeging aan de egalisatiereserve inkomensdeel en conjunctuur door enerzijds hogere baten vanuit het Rijk voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen (€27,4 miljoen). Anderzijds hogere lasten door verhoging van het uitkeringsbedrag (€ 19,3 miljoen) en door de eenmalige uitbetaling van opgebouwde premies bijverdienpremie (€ 0,5 miljoen).

2.7.2 Werk, participatie en inburgering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	42,2	0,0	42,2
Lasten	281,0	-2,2	278,9
Saldo van baten en lasten	**-238,9**	**2,2**	**-236,7**
Onttrekking	11,7	-0,3	11,5
Toevoeging	20,0	2,7	22,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-8,3**	**-3,0**	**-11,2**
Totaal Programmaonderdeel 7.2 Werk, participatie en inburger	**-247,1**	**-0,8**	**-247,9**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 0,8 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 247,9 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 2,2 miljoen naar € 278,9 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten door ontvangen middelen vanuit het Rijk welke worden toegevoegd aan de reserve Sociaal Werk om de dienstverlening van Sociaal Werk op peil te kunnen houden in de komende jaren (€ 2,7 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 0,3 miljoen naar € 11,5 miljoen. Dit komt door een lagere onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen omdat voor communicatie minder projectleiding is aangetrokken ten behoeve van de doorontwikkeling masterplan Zuidoost ambitie 4 werk en economie.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel stijgen met € 2,7 miljoen naar € 22,7 miljoen. Dit komt door hogere toevoeging aan de reserve Sociaal Werk om de dienstverlening op het gebied van Sociaal Werk de komende jaren op peil te kunnen houden.

2.7.3 Armoede en schuldhulp

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	39,6	11,0	50,6
Lasten	174,4	13,4	187,8
Saldo van baten en lasten	**-134,8**	**-2,4**	**-137,2**
Onttrekking	8,7	0,0	8,7
Toevoeging	8,2	0,0	8,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,5**	**0,0**	**0,5**
Totaal Programmaonderdeel 7.3 Armoede en schuldhulp	**-134,3**	**-2,4**	**-136,7**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 2,4 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 136,7 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 11,0 miljoen naar € 50,6 miljoen. Dit komt door hogere baten vanuit het Rijk voor de uitvoering en afhandeling van de toeslagenaffaire, daar staan hetzelfde bedrag als lasten tegenover en is daarmee saldo neutraal.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 13,4 miljoen naar € 187,8 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten voor de uitvoering en afhandeling van de toeslagenaffaire, daar staat hetzelfde bedrag als baten vanuit het Rijk tegenover en is daarmee saldo neutraal (€ 11,0 miljoen).
- Hogere lasten door vanuit het Rijk ontvangen middelen voor alleenverdieners problematiek (€ 2,1 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

2.7.4 Migratie, asiel en ongedocumenteerden

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	85,1	-2,0	83,1
Lasten	84,9	-1,8	83,1
Saldo van baten en lasten	**0,2**	**-0,2**	**0,0**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	8,2	0,0	8,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-8,2**	**0,0**	**-8,2**
Totaal Programmaonderdeel 7.4 Migratie, asiel en ongedocumenteerden	**-8,0**	**-0,2**	**-8,2**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 0,2 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 8,2 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel dalen met € 2,0 miljoen naar € 83,1 miljoen. Dit komt door lagere baten vanuit het Rijk omdat de oplevering van de nieuwe gemengde woonlocaties niet in 2024 maar in 2025 zal worden gerealiseerd.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 1,8 miljoen naar € 83,1 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten omdat de oplevering van de nieuwe gemengde woonlocaties niet in 2024, maar in 2025 zal worden gerealiseerd (€ 2,0 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

2.8 Veiligheid

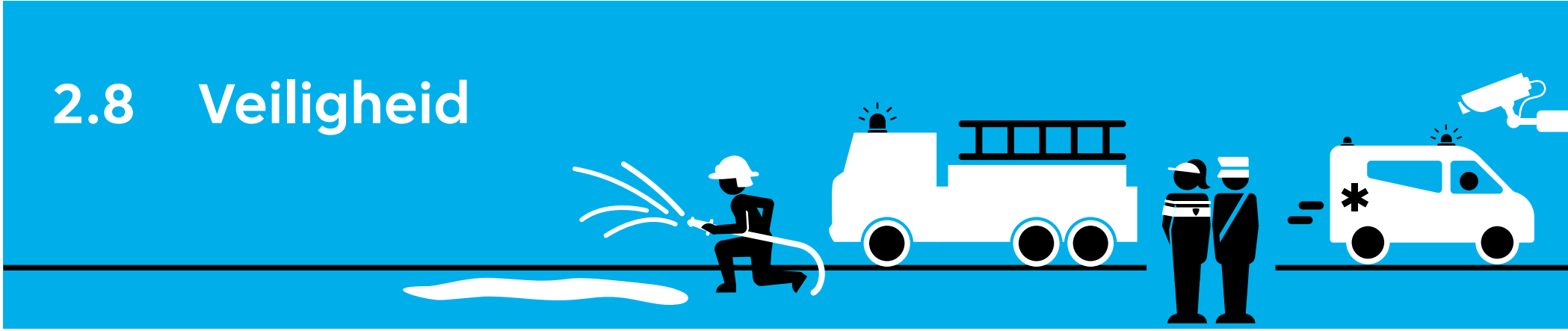

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	37,4	-3,5	33,9
Lasten	300,2	-4,7	295,5
Saldo Baten en Lasten	**-262,8**	**1,2**	**-261,6**
Onttrekking	11,9	-0,9	11,0
Toevoeging	11,0	0,0	11,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,9**	**-0,9**	**0,0**
Totaal Programma 8 Veiligheid	**-261,8**	**0,3**	**-261,5**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een positief effect van € 0,3 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 261,5 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.8.1 Brandweer en crisisbeheersing

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	3,4	0,0	3,4
Lasten	97,5	0,0	97,5
Saldo van baten en lasten	**-94,1**	**0,0**	**-94,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel 8.1 Brandweer en crisisbeheersing	**-94,1**	**0,0**	**-94,1**

Er zijn geen budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel.

2.8.2 Openbare orde en veiligheid

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	34,0	-3,5	30,5
Lasten	202,7	-4,7	198,0
Saldo van baten en lasten	**-168,7**	**1,2**	**-167,5**
Onttrekking	11,9	-0,9	11,0
Toevoeging	11,0	0,0	11,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,9**	**-0,9**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel 8.2 Openbare orde en veiligheid	**-167,7**	**0,3**	**-167,5**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,3 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 167,5 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel dalen met € 3,5 miljoen naar € 30,5 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere legesopbrengsten uit horeca en evenementen. De legesopbrengsten lopen sinds 2020 achter op de begroting. Uit onderzoek blijkt dat de begrote baten € 3,0 miljoen te hoog zijn geraamd. De begroting gaat uit van hogere aantallen dan in de afgelopen jaren daadwerkelijk zijn gerealiseerd. De verwachting is dat deze lijn zich zal voortzetten (€ 3,0 miljoen).
- Overige afwijkingen worden niet verder toegelicht omdat deze lager zijn dan € 1,0 miljoen (€ 0,5 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel dalen met € 4,7 miljoen naar € 198,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten doordat vacatures bij Toezicht en Handhaving niet zijn in te vullen (€ 1,8 miljoen).
- Lagere lasten doordat € 1,0 miljoen wordt overgeheveld naar programmaonderdeel 6.3 ten behoeve van de inzet van regisseurs voor de Top600 en Veilig Alternatief door de gecertificeerde instellingen. Deze inzet is conform het ingediend bestedingsplan coalitieakkoordmiddelen (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten doordat € 0,9 miljoen wordt overgeheveld naar andere programmaonderdelen als gevolg van het door verdelen van de van het Rijk ontvangen middelen Preventie met Gezag. De lasten in programmaonderdeel 7.2 nemen toe met € 0,2 miljoen en de lasten in het programmaonderdeel 6.3 nemen met € 0,7 miljoen toe (€ 0,9 miljoen).
- Lagere lasten voor de afbouw en huur van het Handhavingssteunpunt. Voor de verbouwing van het steunpunt heeft de eigenaar een omgevingsvergunning aangevraagd. De omgevingsvergunning wordt begin vierde kwartaal verwacht. De gemeente gaat het pand huren. De huur gaat in op het moment dat er een omgevingsvergunning is. Na de verlening van de omgevingsvergunning kan de gemeente starten met de afbouw en inrichting en zullen er kosten worden gemaakt. Tegenover deze lagere lasten staat een lagere bijdrage uit de reserve Verevening Onroerend Goed (€ 0,9 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 0,9 miljoen naar € 11,0 miljoen. Dit komt door een lagere onttrekking aan de reserve Verevening Onroerend Goed door de latere afbouw en oplevering van het Handhavingssteunpunt.

2.A Algemene dekkingsmiddelen

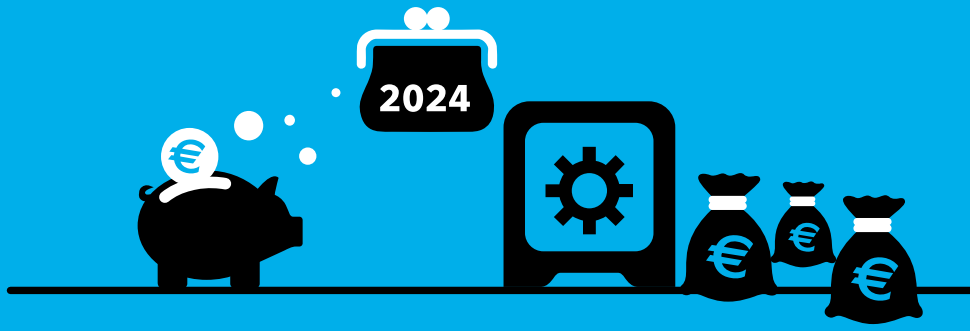

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	4.047,6	78,2	4.125,8
Lasten	73,8	7,5	81,3
Saldo van baten en lasten	**3.973,8**	**70,7**	**4.044,5**
Onttrekking	140,6	-4,0	136,6
Toevoeging	129,1	-4,0	125,1
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**11,5**	**0,0**	**11,5**
Totaal Programma A Algemene dekkingsmiddelen	**3.985,3**	**70,7**	**4.056,0**

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een positief effect van € 70,7 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 4.056,0 miljoen positief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.A.1 Lokale heffingen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	930,5	23,0	953,4
Lasten	35,2	1,5	36,7
Saldo van baten en lasten	**895,3**	**21,5**	**916,7**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel A.1 Lokale heffingen	**895,3**	**21,5**	**916,7**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 21,5 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 916,7 miljoen positief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 23,0 miljoen naar € 953,4 miljoen. Dit komt door:

- Hogere incidentele baten toeristenbelasting belastingjaar 2023 (€ 12,0 miljoen). De voor 2023 gehanteerde gecombineerde heffingsgrondslag, waarbij zowel een percentage van de overnachtingsprijs als een vast bedrag per persoon per overnachting werd gerekend, maakte het ramen van de baten complex, ook omdat er door corona geen 'regulier' belastingjaar is geweest met dezelfde heffingssystematiek waar cijfermatig op kon worden voortgebouwd. Op basis van de verwerking en controle van de definitieve aangiften over 2023 wordt een incidenteel afwikkelresultaat van € 12,0 miljoen gemeld. Vanaf 2024 wordt de toeristenbelasting weer geheven op basis van de systematiek die Amsterdam tot 2020 heeft gehanteerd en die uitgaat van een percentage van de overnachtingsprijs. Deze vereenvoudiging verkleint het risico op grote afwijkingen ten opzichte van de ramingen.
- Hogere baten toeristenbelasting belastingjaar 2024 (€ 9,7 miljoen). Voor belastingjaar 2024 worden de geraamde opbrengsten geactualiseerd, mede op basis van de bijgestelde bezoekersprognose van Onderzoek en Statistiek, de uitbreiding van het areaal (oplevering van nieuwe hotels) en groei van particuliere vakantieverhuur. Het is op dit moment onzeker of het om structurele effecten gaat. Daar komt bij dat er forse verhoging van de btw op logies vanaf 2026 boven de markt hangt en het nog onduidelijk is hoe de branche hier mee om zal gaan.
- Hogere baten invorderingsrente door een stijging van het wettelijke invorderingsrentepercentage van 3% naar 4%.
- Hogere baten vervolgingskosten door een hoger aantal aanmaningen en dwangbevelen, voortkomende uit doorgevoerde belastingverhogingen en uitbreiding van betaald-parkeergebieden en daarmee de uitbreiding van het handhavingsgebied (€ 1,5 miljoen).
- Hogere baten parkeren (€ 1,1 miljoen). Er is sprake van hogere baten vanuit parkeerbelastingen en bezoekersparkeren dan op basis van historische gegevens is ingeschat, waarbij er ook sprake is van lager dan verwachte opbrengsten door naheffingsaanslagen. Dit komt omdat de nieuwe dienstverlener meer opstarttijd nodig had dan werd verwacht.
- Lagere baten reclamebelasting (€ 0,7 miljoen). Voor de reclamebelasting geldt een neerwaartse bijstelling die voortkomt uit een afwijking op oude belastingjaren (2022 en 2023). Een onderdeel van deze bijstelling betreft een risico van € 0,2 miljoen als gevolg van het niet op kunnen leggen van heffingen door niet goed werkende software. Het is nog onzeker of dit nog in 2024 kan worden hersteld of dat het in 2025 wordt opgelost. Het belastingjaar 2024 wordt begin 2025 opgelegd waarvoor eveneens een risico wordt gemeld van € 0,5 miljoen. Richting de jaarrekening zal duidelijk worden wat de omvang van de neerwaartse bijstelling zal zijn en in welke mate die structureel van aard is.
- Lagere overige baten die afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen lichten we verder niet toe (€ 0,6 miljoen).

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,5 miljoen naar € 36,7 miljoen.
Dit komt door hogere lasten inhuur personeel. Intensivering van invorderingsproducten brengt hogere kosten met zich mee. Verder is er sprake van uitbreiding van handhavingsgebieden (€ 1,5 miljoen).

2.A.2 Gemeentefonds

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	3.009,1	53,7	3.062,8
Lasten	0,0	0,0	0,0
Saldo van baten en lasten	**3.009,1**	**53,7**	**3.062,8**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel A.2 Gemeentefonds	**3.009,1**	**53,7**	**3.062,8**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 53,7 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 3.062,8 miljoen positief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 53,7 miljoen naar € 3.062,8 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten door een afrekening van de geraamde ruimte onder het Btw-compensatiefonds plafond 2024 (€ 31,3 miljoen). Als het Btw-compensatiefonds plafond wordt overschreden, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds, bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds. In de geactualiseerde raming bij de Septembercirculaire 2024 wordt er ruimte onder het plafond geraamd.
- Hogere baten door een actualisatie van de eigen verdiencapaciteit, gebaseerd op de WOZ-waardering van het onroerend goed in Amsterdam. In de meicirculaire werd een positief effect van € 10,6 miljoen geraamd. Vanwege eerdere jaren, waarin dit effect doorgaans werd verrekend met een negatief effect in de Septembercirculaire, hebben wij dit bedrag gereserveerd tot de publicatie van de Septembercirculaire. Deze circulaire toont echter geen tegenvaller, maar juist een meevaller van € 0,7 miljoen voor 2024. Dit resulteert in een totaal positief effect op het resultaat van € 11,3 miljoen.
- Hogere baten door de actualisatie van de maatstaven van het gemeentefonds. De Septembercirculaire resulteert dit jaar in een positieve bijstelling voor Amsterdam voor het jaar 2024. Amsterdam presteert relatief beter dan andere gemeenten op het totaal van de zestig gemeentefondsmaatstaven. Deze herverdeling op basis van de actualisatie leidt tot een positief effect van € 5,1 miljoen.
- Hogere baten vanuit het ingroeipad decentralisatieuitkering Maatschappelijke opvang (€ 3,2 miljoen). Deze baten volgen uit compensatie-afspraken rondom de negatieve effecten vanuit de aanpassing van het verdeelmodel (september 2023) voor de gemeente Amsterdam. Deze compensatie volgt een ingroeipad over de periode 2023-2025.
- Hogere baten door alleenverdienersproblematiek 2023-2024 (€ 2,1 miljoen). Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. Via deze decentralisatie-uitkering ontvangen gemeenten budget om aan de betreffendehuishoudens bijzondere bijstand te verstrekken.
- Hogere baten door overige wijzigingen in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen en in de taakmutaties (€ 0,6 miljoen).

2.A.3 Treasury en deelnemingen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	98,5	0,0	98,5
Lasten	24,3	0,0	24,3
Saldo van baten en lasten	**74,2**	**0,0**	**74,2**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel A.3 Treasury en deelnemingen	**74,2**	**0,0**	**74,2**

Er zijn geen budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel.

2.A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	9,5	1,6	11,1
Lasten	14,3	6,0	20,3
Saldo van baten en lasten	**-4,8**	**-4,4**	**-9,2**
Onttrekking	140,6	-4,0	136,6
Toevoeging	129,1	-4,0	125,1
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**11,5**	**0,0**	**11,5**
Totaal Programmaonderdeel A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	**6,7**	**-4,4**	**2,3**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 4,4 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 2,3 miljoen positief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,6 miljoen naar € 11,1 miljoen. Dit komt door een vrijval van de voorziening juridische risico's. Vanwege het vertrouwelijke karakter van deze voorziening lichten we dit verder niet toe.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 6,0 miljoen naar € 20,3 miljoen. Dit komt door een toevoeging aan de voorziening verlofsparen vanuit financieel technische afwikkelingen voorvloeiende uit Cao-bepalingen.

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 4,0 miljoen naar € 136,6 miljoen. Dit komt door lagere onttrekkingen aan de algemene reserve. De toevoegingen aan de algemene reserve verlagen wij met hetzelfde bedrag, om per saldo een neutraal effect op de algemene reserve te bereiken.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen in dit programmaonderdeel dalen met € 4,0 miljoen naar € 125,1 miljoen. Dit komt door lagere toevoegingen aan de algemene reserve. De onttrekkingen aan de algemene reserve verlagen wij met hetzelfde bedrag, om per saldo een neutraal effect op de algemene reserve te bereiken.

2.B Bestuur en organisatie

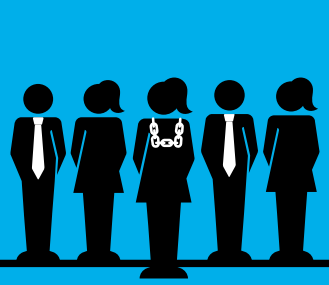

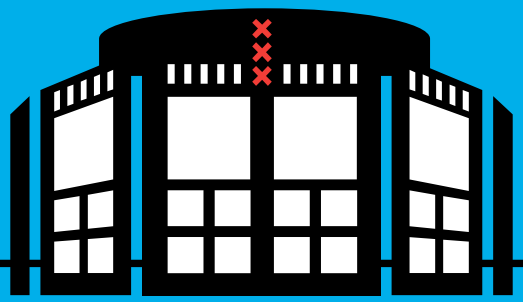

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	61,8	1,6	63,4
Lasten	895,8	26,1	922,0
Saldo van baten en lasten	**-834,0**	**-24,5**	**-858,5**
Onttrekking	74,5	-1,4	73,0
Toevoeging	13,5	0,0	13,5
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**61,0**	**-1,4**	**59,6**
Totaal Programma B Bestuur en organisatie	**-773,0**	**-26,0**	**-799,0**

Financiële toelichting

De budgetafwijkingen in dit programma hebben een negatief effect van € 26,0 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 799,0 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.B.1 Dienstverlening

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	47,6	1,6	49,2
Lasten	93,5	2,7	96,2
Saldo van baten en lasten	**-45,9**	**-1,1**	**-46,9**
Onttrekking	4,2	0,8	5,0
Toevoeging	1,5	0,0	1,5
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**2,7**	**0,8**	**3,5**
Totaal Programmaonderdeel B.1 Dienstverlening	**-43,2**	**-0,2**	**-43,4**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 0,2 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 43,4 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 1,6 miljoen naar € 49,2 miljoen. Dit komt door hogere legesbaten bij burgerzaken doordat het aantal reisdocumenten hoger is dan begroot.

Lasten

De totale lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 2,7 miljoen naar € 96,2 miljoen. Dit komt door:

- Hogere Rijksafdrachten door hogere leges burgerzaken (€ 1,3 miljoen).
- Hogere lasten door ICT-projectuitgaven voor de doorontwikkeling van het subsidie-beheersysteem (€ 0,8 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Onttrekking reserves

De onttrekkingen aan de egalisatiereserve XaaS nemen toe met € 0,8 miljoen voor de projectuitgaven voor de doorontwikkeling van het subsidiesysteem.

2.B.2 Horizontaal thema Digitale stad en overheid

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	0,5	0,0	0,5
Lasten	40,5	4,5	45,0
Saldo van baten en lasten	**-40,0**	**-4,5**	**-44,5**
Onttrekking	0,2	0,0	0,2
Toevoeging	2,3	0,0	2,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-2,2**	**0,0**	**-2,2**
Totaal Programmaonderdeel B.2 Horizontaal thema Digitale stad en overheid	**-42,2**	**-4,5**	**-46,7**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 4,5 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 46,7 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 4,5 miljoen naar € 45,0 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten vooral door extra inhuur vanwege langdurig zieken (€ 1,2 miljoen).
- Hogere lasten door extra personele capaciteit die noodzakelijk is om de benodigde voortgang te bereiken op de digitale opgaven van met name Stedelijke Ontwikkeling en Beheer Openbare Ruimte (€ 3,3 miljoen).

2.B.3 Horizontaal thema Democratisering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	19,4	0,0	19,4
Saldo van baten en lasten	**-19,4**	**0,0**	**-19,4**
Onttrekking	7,3	0,0	7,3
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**7,3**	**0,0**	**7,3**
Totaal Programmaonderdeel B.3 Horizontaal thema Democratisering	**-12,0**	**0,0**	**-12,0**

Er zijn geen budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel.

2.B.4 Bestuur

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	0,6	0,0	0,6
Lasten	34,4	4,8	39,2
Saldo van baten en lasten	**-33,8**	**-4,8**	**-38,6**
Onttrekking	0,1	0,0	0,1
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,1**	**0,0**	**0,1**
Totaal Programmaonderdeel B.4 Bestuur	**-33,7**	**-4,8**	**-38,5**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 4,8 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 38,5 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 4,8 miljoen naar € 39,2 miljoen. Dit komt door hogere lasten door een toevoeging aan de pensioenvoorziening voormalig bestuurders op basis van de meest recente berekening.

2.B.5 Overhead

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	12,6	0,0	12,6
Lasten	710,7	5,5	716,2
Saldo van baten en lasten	**-698,1**	**-5,5**	**-703,6**
Onttrekking	62,7	-2,3	60,4
Toevoeging	9,6	0,0	9,6
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**53,1**	**-2,3**	**50,8**
Totaal Programmaonderdeel B.5 Overhead	**-645,0**	**-7,8**	**-652,8**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 7,8 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 652,8 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 5,5 miljoen naar € 716,2 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door stijgende ICT-kosten voor ondersteuning van onze medewerkers (€ 3,3 miljoen).
- Hogere lasten door een toename van werkzaamheden door de veranderde maatschappelijke dynamiek op het gebied van inclusie en diversiteit en inzet op belangrijke thema's als ongelijk investeren, masterplannen en duurzaamheid. Hierdoor is er een (tijdelijke) noodzaak om extra personele capaciteit in te zetten (€ 2,0 miljoen).
- Hogere lasten door de krapte op de arbeidsmarkt. Om de continuïteit van de dienstverlening te kunnen blijven waarborgen is hiervoor extern personeel ingehuurd. Deze zijn duurder dan vast personeel (€ 1,0 miljoen).
- Hogere lasten voor de ondersteuning van Jeugd, Zorg en Diversiteit. Dit betreft een verschuiving vanuit programma 6 en is voor de gemeente dus neutraal (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging in de uitvoering van de migratie van de projecten Digitale verbinding en Netwerkknooppunt. Deze uitgaven schuiven door naar 2025 (€ 2,3 miljoen).
- De overige lasten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe (€ 0,5 miljoen).

Reserves

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 2,3 miljoen naar € 60,4 miljoen. Dit komt door een lagere onttrekking uit de egalisatiereserve XaaS door vertraging in de uitvoering van de migratie van de projecten Digitale verbinding en Netwerkknooppunt.

2.B.6 Facilitair werken in de fysieke leefomgeving

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging Najaarsnota 2024	Najaarsnota 2024
Baten	0,5	0,0	0,5
Lasten	-2,6	8,7	6,1
Saldo van baten en lasten	**3,1**	**-8,7**	**-5,6**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal Programmaonderdeel B.6 Facilitair werken in de fysieke leefomgeving	**3,1**	**-8,7**	**-5,6**

De budgetafwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 8,7 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 5,6 miljoen negatief.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 8,7 miljoen naar € 6,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door het niet kunnen realiseren van taakstellingen bij facilitaire werkzaamheden (het Ingenieursbureau). Vanaf 2025 zijn deze taakstellingen verwerkt bij de opdrachtgevers in programma's 1 en 2 (€ 4,5 miljoen).
- Hogere lasten door het realiseren van een lagere omzet als gevolg van de afspraak om de kosten van applicaties in het fysieke domein op andere wijze te dekken dan via het binnengemeentelijke uurtarief (€ 4,2 miljoen).

3

BREAKFAST LUNCH DINNER
GRILL RESTAURANT
Snackbar
Hot-dog
Hamburger
CBD
LUNCH
MIXED GRILL 16.95
CHICKEN FILET 12.95
STEAK 12.95
SPARE RIBS 12.95
LUNCH • DINNER

3 Personeel en organisatie

Salarissen

De salarisbegroting bedraagt tijdens het opstellen van de Najaarsnota 2024 € 1.677 miljoen. De prognose bedraagt € 1.696 miljoen. Dit betekent een verwachte overschrijding van € 19 miljoen die wordt veroorzaakt door zowel verwachte onderschrijdingen als verwachte overschrijdingen binnen de organisatieonderdelen.

De verwachte overschrijding wordt volledig gedekt vanuit interne doorbelastingen. Er is dus voldoende budget beschikbaar. In 2025 wordt een nieuwe financieel systeem in gebruik genomen. Na de ingebruikname wordt onderzocht of er een beter beeld van de interne doorbelastingen gecreëerd kan worden voor een transparanter beeld over de salarissen.

Binnen de organisatie blijft krapte op arbeidsmarkt een rol spelen in het moeilijk vervullen van vacatureruimte. Om de dienstverlening aan de stad geborgd te houden worden deze vacatures waar nodig ingevuld vanuit externe inzet.

Inhuur

De verantwoording van externe inzet volgens het Protocol Externe Inzet geldt zowel voor externe inhuur zoals uitzendkrachten alsook voor een deel van de inhuur op opdrachten, de zzp'ers.

Bij de Najaarsnota 2024 bedraagt de verwachte realisatie 2024 voor externe inzet € 156 miljoen, waarvan € 89 miljoen externe inhuur en € 67 miljoen inhuur op opdrachten (zzp'ers). De inhuurbegroting inclusief de najaarsnotamutaties bedraagt voor 2024 € 157 miljoen.
Ondanks dat hier lijkt dat de verwachte realisatie en begroting nagenoeg op elkaar aan zullen sluiten is de verwachting dat de uiteindelijke realisatie hoger zal uitvallen dan de vastgestelde inhuurbegroting.
De afgelopen jaren zagen we vaker een afwijking tussen de begrote externe inzet en de gerealiseerde externe inzet. Dit heeft uiteenlopende redenen, waarover de raad op 18 oktober 2023 geïnformeerd is. Het is bijvoorbeeld lastig om aan het begin van een jaar te begroten hoeveel externe inzet er gedurende een jaar precies nodig is, omdat de inzet van externen deels bepaald wordt door onvoorziene factoren zoals ziekte, piekbelasting en nieuwe urgente inhoudelijke opgaven. Bij de jaarrekening van 2024 wordt definitief gerapporteerd op hoe het verschil verder is ontwikkeld in 2024. Er wordt gewerkt aan een plan, waarin concrete acties, rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van realistisch ramen zijn opgenomen. De uitvoering hiervan wordt in 2025 meegenomen in het traject voor het opstellen van de Begroting 2026, waarbij specifieke aandacht wordt besteed om deze beter in lijn te brengen met het Jaarverslag 2026.

4

4 Investeringen

We geven in deze najaarsnota een prognose van onze investeringsuitgaven in 2024. De prognose wijkt beperkt af van de begroting en komt in totaliteit iets hoger uit. De prognose voor de domeinen Openbare ruimte en mobiliteit en Bestuur en organisatie is dat de uitgaven wat lager uitkomen dan geraamd. Voor domein Maatschappelijke voorzieningen is de prognose juist hoger. De definitieve afwijkingen blijken bij de jaarrekening en worden in de investeringsruimte van de komende jaren verdisconteerd.

Investeringsuitgaven volgens de begroting

De investeringsuitgaven in 2024 komen volgens de Begroting 2025 uit op € 662 miljoen. De prognose bij deze najaarsnota komt uit op € 674 miljoen. Onderstaande tabel maakt de onderverdeling van de begrote uitgaven over de domeinen inzichtelijk en laat daarnaast de prognose op dit moment zien.

(bedragen x € 1 miljoen)

	Stand Begroting[1]	Stand Najaarsnota (prognose)
Openbare ruimte en mobiliteit	406	388
Maatschappelijke voorzieningen	155	195
Bestuur en Organisatie	81	75
Overig	20	16
Totaal	**662**	**674**
Overprogrammering	**178**	
Portfolio's	**840**	

De investeringsportfolio's bij de begroting zijn geraamd op € 840 miljoen, inclusief € 178 miljoen overprogrammering. We passen overprogrammering toe, omdat de praktijk leert dat er altijd in zekere mate sprake zal zijn van vertraging in of uitstel van de uitvoering. Met overprogrammering voorkomen we dat we het gewenste uitgaven-niveau niet waarmaken. We verwachten ongeveer rond de begroting uit te komen.

1 De uitgaven in 2024 voor investeringen zijn bij de Begroting 2025 bijgesteld

Toelichting op de prognose voor Openbare ruimte en mobiliteit

De prognose komt naar verwachting uit op € 388 miljoen. Dit is naar verwachting € 18 miljoen lager dan begroot. Dat betekent een realisatiegraad van 96%. De begroting inclusief overprogrammering is € 514 miljoen, wat betekent dat de overprogrammering 26,6% bedraagt. Dat is iets lager dan de 30% die normaliter wordt gehanteerd omdat een aantal bestedingen, waaronder de Oostbrug, zonder overprogrammering aan het portfolio zijn toegevoegd.

Het grootste deel van de clusters van investeringen loopt in de pas met de begroting met een bestedingsvolume dat in de meeste gevallen tussen de netto en de bruto begroting (inclusief overprogrammering) van dat cluster ligt. Hieronder een overzicht van de grootste componenten.

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting	Prognose 2024
Programma Bruggen en Kades	65,6	116%
Oranje Loper	13,5	119%
Programma's Verhardingen	21,1	126%
Programma Civiel	8,2	110%
Programma VRI/VIS	10,0	131%
Metro- en Tramprojecten	9,2	126%
Afval en Grondstoffen	54,7	106%
Waternet	78,6	104%

Bij deze prognose geldt de kanttekening dat dit de meest waarschijnlijke uitkomst is. Langdurig onwerkbaar weer, onvoorziene uitloop aanbestedingsprocedures, claims en bijdragen van derden die net de jaargrens van de financiële administratie van Amsterdam overschrijden zijn het komende kwartaal van invloed op de daadwerkelijke uitkomst.

Een aantal clusters van investeringen blijft achter bij de netto begroting. Hieronder een overzicht. Uit de toelichting blijkt dat de oorzaak vooral door onvoorziene vertraging komt en dat de bestedingen voor het grootste deel doorschuiven naar het volgende jaar.

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting	Prognose 2024
IJveren	9,2	3%
Openbare Verlichting	23,6	65%
Tunnels	31,7	69%
Gemeentelijk Vastgoed	6,3	17%
Stadswerken	6,9	46%
Programma groen incl SHP	11,8	38%

Het cluster met percentueel de grootste onderbesteding zijn de IJveren. Er wordt volgens prognose 3% besteed van het begrote kasritme 2024 van netto € 9,2 miljoen. De aanbesteding is eind 2022 mislukt. Het opnieuw aanbestedingsgereed maken is opgedragen aan het GVB, waarbij de aanbestedingsstrategie wordt aangepast op basis van de lessen uit de eerdere aanbesteding. Deze voorbereiding is relatief complex en neemt daardoor meer tijd in beslag dan verwacht. Bovendien worden de kosten in 2024 voor het grootste deel gedekt vanuit een ontvangen subsidie.

Aanbestedingsperikelen doen zich ook voor in het cluster Openbare Verlichting. Bij de aanbesteding van het project overspanningen heeft tot twee keer toe de verliezende gegadigde een bezwaar ingediend. Bovendien bleek in de opstartfase van de uitvoering het bestek niet volledig. Dat moest eerst gerepareerd. Daarnaast is er, na start van het project, erg veel last van AIP-storingen. Dit is software die zowel de aannemer als de werkvoorbereiding gebruikt om de uitvoering te faciliteren.

Bij de tunnels heeft de IJ-tunnel in de zomer enige tijd stilgelegen door een discussie over de aanpak en financiering. Daarnaast wordt naar verwachting de risicoreservering van de overige tunnelprojecten, met name bestemd voor de nieuwe verkeerscentrale, slechts beperkt aangesproken. De uiteindelijke uitputting van de reservering is afhankelijk van mee- en tegenvallers over de hele looptijd van het project.

Bij gemeentelijk Vastgoed stagneert het grootste project (gebouw Jan van Bremenstraat) door opgestarte planontwikkeling in de nabije omgeving. Daarnaast zijn de uitgangspunten voor het Afvalpunt aan de Toetsenbordweg gewijzigd.

De investeringen van Stadswerken hebben voor het grootste deel betrekking op de vervanging van het wagenpark. Nog niet voor al het materieel blijkt duurzame vervanging beschikbaar. Daarnaast zijn een aantal voertuigen vervangen door goedkopere alternatieven. Tenslotte zit de aanschaf van een elektrische boot voor het onderhoud aan civiele constructies nog in de aanbestedingsfase.

Het programma Groen bestaat voor het grootste deel uit projecten uit het Stedelijk Huisvestingsprogramma Groen. De planning van een groot deel van deze projecten is niet volledig up to date en er wordt evenals voorgaande jaren een onderbesteding verwacht. De planning wordt in de volgende investeringsronde bijgewerkt en vertaald naar een realistischer kasritme.

Toelichting op de prognose voor Maatschappelijke voorzieningen

De prognose komt naar verwachting uit op € 195,0 miljoen. Dit is naar verwachting € 6,1 miljoen lager dan begroot ten opzichte van het opgegeven portfolio inclusief overprogrammering en € 40 miljoen hoger dan de investeringsruimte exclusief overprogrammering. In de prognose zitten nog een aantal onzekerheden met betrekking tot de realisatie van de uitgaven voor projecten. Dit betreft onder andere de voortgang van projecten in de gebiedsontwikkeling, lopende juridische procedures en mogelijke verwerving van bestaande panden om in te zetten voor Maatschappelijke Voorzieningen.

Het reguliere deel van het portfolio bevat investeringen in onderwijshuisvesting, jeugd, zorg en basisvoorzieningen, sportvoorzieningen en cultuurvoorzieningen in de wijk. De verwachte uitgaven in het reguliere portfolio komen € 3,4 miljoen lager uit dan de begrote uitgaven voor 2024. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de investeringsuitgaven in de reguliere uitgaven voor Sport die iets achter blijven bij de begroting door vertraging in de uitvoering van projecten Sport. Dit betreft onder andere:

- de optimalisatie de bouw van de nieuwe sporthal Meidoornweg in Noord
- de renovatie en verduurzaming van het botenhuis van de Bosbaan en de werkzaamheden aan de Bosbaan zelf
- de uitbreiding van sportpark Kadoelen
- de herinrichting van het Bijlmer Sportpark
- de herontwikkeling van sportpark Ookmeer
- de herontwikkeling van sportpark Spieringhorn

De specials betreffen grote investeringen in sport- en cultuurvoorzieningen met een grootstedelijk en soms nationaal of internationaal bereik. De verwachte uitgaven voor de specials komen naar verwachting € 4,2 miljoen lager uit dan de begroting. Dit wordt veroorzaakt door lagere verwachte uitgaven in 2024 voor het de renovatie en verduurzaming van het De Mirandabad en de Jaap Edenbaan door vertraging in de uitvoering van deze projecten. Verder zijn er minder uitgaven voor de renovatie van het Amsterdam Museum door vertraging van dit project door een rechtszaak.

In het portfolio Maatschappelijke Voorzieningen is rekening gehouden met een over-programmering van 30%. De prognose van de uitgaven voor portfolio Maatschappelijke Voorzieningen komt naar verwachting uit op 97% van de begrote uitgaven inclusief overprogrammering en is daarmee 27% hoger dan de investeringsruimte voor 2024. Verwacht wordt dat deze afwijking kan worden ingepast in de beschikbare meerjarige investeringsruimte. De investeringsruimte wordt meerjarig vastgesteld. Deze bedraagt voor het deelportfolio Maatschappelijke Voorzieningen gemiddeld rond € 269 miljoen.

Bij de jaarrekening 2024 zal de uiteindelijke realisatie van de investeringsuitgaven worden bepaald. Op basis hiervan zullen de investeringsuitgaven meerjarig worden ingepast in de beschikbare ruimte. Dan zal ook de verdeling van de investeringsruimte over de jaren en de toe te passen overprogrammering tegen het licht gehouden worden.

Toelichting op de prognose voor Bestuur en organisatie

De investeringsuitgaven komen naar verwachting uit op circa € 75 miljoen.
Dit is € 29 miljoen lager dan begroot ten opzichte van het opgegeven portfolio inclusief overprogrammering. Het verschil is € 6 miljoen ten opzichte van de investeringsruimte exclusief overprogrammering. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door vertraging in de uitgaven voor de ambtelijke huisvesting onder andere omdat bouwplannen aangepast moesten worden door stijgende bouwkosten. Ook zien we dat investeringsprojecten in onze digitale voorzieningen en verbindingen een langere doorlooptijd hebben. Deze blijken vaak complexer dan vooraf wordt voorzien.
De hogere/lagere uitgaven doen zich voor bij de volgende investeringen:

- € 18 miljoen lagere uitgaven voor huisvesting zoals de transitie werven en plint stadhuis
- € 6 miljoen lagere uitgaven voor de vervanging van kantoorinrichting en -inventaris
- € 5 miljoen lagere uitgaven voor digitale voorzieningen en verbindingen
- € 2 miljoen hogere uitgaven voor specifieke hardware voor het ruimtelijk domein

Boven op de begrote investeringsruimte van € 81 miljoen houden we rekening met een overprogrammering van € 23 miljoen, ofwel 29%. Op basis van het huidige uitgavenniveau wordt met dit percentage het verwachte uitgavenniveau gehaald.

Toelichting op de prognose voor Overige investeringen

Investeringen programma 7

De investeringsuitgaven in programma 7 komen naar verwachting uit op € 7,6 miljoen.
Dit is € 6,0 miljoen lager dan begroot.

Deze lagere investeringsuitgaven in 2024 worden met name veroorzaakt door:

- Verhuizing Stadsbank van Lening naar Anton de Komplein. Medio 2024 zijn middelen gealloceerd voor de verhuizing naar Anton de Komplein. Momenteel bevindt het project zich in de voorbereidende fase. De verwachting is dan ook dat voor 2024 beperkt tot geen kosten worden gemaakt (€ 3 miljoen lager).
- Systeemvernieuwing Werk/Participatie en Inkomen (SVWI). We investeren in een nieuw registratiesysteem voor de begeleiding van bijstandsgerechtigden waarbij het eindbeeld is dat de burger zelf 24/7 online toegang heeft tot het eigen dossier. In september is met de technische oplevering van Basis een belangrijke mijlpaal gerealiseerd. Momenteel wordt de planning voor het vervolg uitgewerkt (€ 2,5 miljoen lager).

Investeringen programma 8

De investeringsuitgaven komen naar verwachting uit op circa € 8,0 miljoen.
Dit is € 1,4 miljoen hoger dan begroot.

De hogere/lagere uitgaven doen zich voor bij de volgende investeringen:

- Inrijbeperkende maatregelen verwachte uitgaven € 6,7 miljoen. Begroot was € 5,0 miljoen. Vorig jaar bleven de uitgaven achter. Hierop is een inhaalslag gedaan. De totale uitgaven blijven binnen het krediet van € 12 miljoen.
- Patrouilleboot verwachte uitgaven € 0,3 miljoen. Begroot was € 1,1 miljoen. Lagere uitgaven in verband met uitlopen aanbesteding, het verschil € 800K schuift door naar 2025.
- Wagenpark verwachte uitgaven ruim € 1 miljoen. Begroot was € 0,5 miljoen. Er wordt nagegaan of schuif in de bedragen van de jaarschijven mogelijk is.

5

5 Financiële overzichten

5.1 Verloopstaat reserves 70

5.2 Verloopstaat voorzieningen 77

5.1 Verloopstaat reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instel-lingsjaar	Soort reserve	Maximaal toegestane omvang	Reke-ning 2023	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	70052	2020	Overige bestemmingsreserve	4,9	2,3	0,0	-1,2	0,0	1,2
Reserve IJ-oeververbinding Overkoepelend programmamanagement Sprong over het IJ.									
1.2 Grond	74002	2004	Egalisatiereserve	n.v.t.	638,6	63,8	-71,1	-30,2	601,1
Reserve Vereveningsfonds Een deel van de reserve is benodigd als weerstandsvermogen en ter dekking van vastgestelde (voor)investeringen. Het resterende deel is de vereveningsruimte en is beschikbaar voor nieuwe investeringen in het kader van de gebiedsontwikkeling.									
1.2 Grond	77002	2004	Egalisatiereserve	n.v.t.	185,2	8,7	-25,2	0,0	168,7
Reserve Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties Dekking van de gebiedsontwikkeling op de Zuidas en de bijdrage van de gemeente Amsterdam aan de ontwikkeling van Zuidas Dok.									
1.3 Erfpacht	74001	2004	Financieringsreserve	n.v.t.	4.705,4	82,5	-98,0	0,0	4.690,0
Reserve afkoopsommen erfpacht Deze reserve dient voor de financiering van de waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden.									
1.3 Erfpacht	74050	2019	Financieringsreserve	De maximale omvang is de omvang van de grondwaarde van in erfpacht uitgegeven grond waarvan de erfpachtcanonbetaling niet is afgekocht	800,5	263,7	-3,3	0,0	1.060,8
Reserve financiering erfpachtgrond Het doel is zoveel mogelijk in erfpacht uitgegeven grond te financieren met eigen vermogen.									
1.4 Bouwen en wonen	74041	2015	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	7,9	0,0	-0,2	-0,4	7,4
Reserve Actieplan bouwstimulering Alloceren van middelen voor het stimuleren van woningbouw in Amsterdam.									
1.4 Bouwen en wonen	76006	2004	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	22,2	0,0	-8,1	0,0	14,1
Reserve Corporatiebudget Het Corporatiebudget wordt primair ingezet t.b.v. onrendabele vastgoedinvesteringen in de stedelijke vernieuwingsgebieden in Nieuw-West, in de Kolenkitbuurt in West, De Banne en Nieuwendam-Noord in Noord. Corporaties kunnen op projectbasis subsidies aanvragen.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instel-lingsjaar	Soort reserve	Maximaal toegestane omvang	Reke-ning 2023	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
1.4 Bouwen en wonen	76007	2021	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	1,4	0,6	-0,9	0,0	1,1
Reserve Wooncoöperatieven Het beschikbaar stellen van middelen voor de voorziening die gevormd wordt tegenover verstrekte leningen aan wooncoöperatieven en het dekken van beheerkosten SvN.									
1.4 Bouwen en wonen	76050	2016	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0
Stedelijke reserve Wonen boven winkels en bedrijven Stimuleren van het creëren van woonruimte boven winkels en bedrijven.									
1.5 Vastgoed	71005	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	48,5	2,7	-1,0	0,0	50,1
Financiering gemeentelijk vastgoed Dekking van een deel van de afschrijvingslasten van het vastgoed in eigendom van de gemeente.									
1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	67018	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	10,4	0,4	-4,0	0,0	6,7
Reserve duurzaamheidsfonds Alloceren van middelen en het verstrekken van leningen ter bevordering van hernieuwbare energie en energiebesparing.									
1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	67060	2019	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	118,3	0,0	-9,6	0,0	108,7
Reserve Klimaatfonds Het in het kader van, en passend bij, de gemeentelijke rolopvatting ondersteunen van investeringen in de stad die bijdragen aan een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutraal en aardgasvrij Amsterdam.									
1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	74040	2016	Egalisatiereserve	n.v.t.	67,6	1,4	-3,4	0,0	65,6
Stedelijke Bodemsanering en Nazorg Het reserveren van middelen voor de meerjarige stedelijke bodemsaneringsprogramma's en nazorgactiviteiten die conform gemaakte afspraken met het Rijk grotendeels vanuit Rijksmiddelen worden gefinancierd.									
1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	67811	2022	Overige bestemmingsreserve	7	10,0	1,2	0,0	0,0	11,2
Reserve Laadinfra Het bestemmen van de door Total te ontvangen bijdragen voor de ontwikkeling van de laadinfrastructuur.									
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70090	2023	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	176,0	12,0	-1,1	0,0	187,0
Incidentele bijdragen Schaalsprong Het reserveren van middelen voor de meerjarige lasten van Schaalsprong investeringen.									
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70025	2019	Egalisatiereserve	n.v.t.	16,9	89,6	-102,7	0,0	3,7
Reserve Programma Stadsbehoud Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het in stand houden van de openbare ruimte en infrastructuur, waaronder de arealen civiele constructies, verhardingen, verkeersystemen, groen, straatmeubilair, speelvoorzieningen en op termijn wegtunnels.									
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70027	2019	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	6,0	0,0	-0,7	0,0	5,3
Zuidelijke IJ-oevers (POR) De reserve is bestemd voor de voorbereiding en uitvoering van het Plan Openbare Ruimte Zuidelijke IJoever (Oosterdok en Stationsplein).									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instel-lingsjaar	Soort reserve	Maximaal toegestane omvang	Reke-ning 2023	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70048	2007	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	7,3	0,0	-4,5	0,0	2,8
Leidseplein De gecoördineerde uitvoering van de herinrichting van het Leidseplein en omgeving binnen het samenwerkingsproject Leidseplein. Het uiteindelijke doel is om het gebied beter te laten functioneren als ontmoetingsplek en als cultureel centrum van Amsterdam.									
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70080	2019	Egalisatiereserve	n.v.t.	6,9	26,0	-29,4	0,0	3,5
Reserve achterstallig onderhoud, infrastructuur, openbare ruimte en groen Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het wegwerken van grootschalig achterstallig onderhoud in de openbare ruimte en van de infrastructuur. De reserve is gevormd ter dekking van de aan bovengenoemde aanpak verbonden ingrepen en activiteiten, zoals onderzoek, handhaving, monitoring, brandweerorganisatie en innovatie.									
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70170	2017	Financieringsreserve	n.v.t.	182,9	10,3	-5,2	0,0	188,1
Financieringsreserve activa met maatschappelijk nut Inzet van de eigen bijdrage van de gemeente voor de dekking van investeringen in de openbare ruimte met een maatschapelijk nut.									
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70091	2023	Overige bestemmingsreserve	100	99,7	0,0	-3,3	0,0	96,4
Reserve Sprong over het IJ (brug) Het reserveren van middelen voor de meerjarige lasten van investering Sprong over het IJ (brug).									
2.2 Openbaar vervoer	70075	2017	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	2,4	0,0	0,0	0,0	2,4
Reguliere vervanging IJveren Voor incidentele vervangingsinvesteringen in de veerverbindingen over het IJ.									
2.3 Afval en reinigen openbare ruimte	83030	2015	Egalisatiereserve	n.v.t.	29,0	0,0	0,0	-29,0	0,0
Egalisatiereserve afval Reguleren van de over- en onderschrijding in het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing.									
2.3 Afval en reinigen openbare ruimte	83105	2017	Financieringsreserve	n.v.t.	11,6	0,0	0,0	-11,6	0,0
Financieringsreserve OAT Sluisbuurt Financieren afschrijvingslasten Ondergronds Afval Transport (OAT).									
2.6 Groen en Dierenwelzijn	67042	2016	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0
Reserve Herplantfonds De middelen worden ingezet voor compensatie van gekapte bomen, conform het vastgestelde beleid ten aanzien van compensatie en herplanting van bomen.									
2.6 Groen en Dierenwelzijn	67050	2019	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	9,4	0,0	-4,7	0,0	4,8
Kwaliteitsimpuls Groen De reserve wordt gebruikt om te investeren in parken (groen). Doelstelling 11.3.1 Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos.									
2.7 Riool en Drinkwater	96001	2006	Egalisatiereserve	n.v.t.	17,2	16,2	0,0	0,0	33,5
Reserve egalisatie drinkwatertarieven Waternet Het verevenen van bij het jaarverslag blijkende overschotten of tekorten met betrekking tot de drinkwatervoorziening voor burgers en bedrijven. Het streven is de overschotten of tekorten in volgende jaren te verevenen via tarieven. Daarnaast dient de reserve voor het afdekken van het risico van afwijkingen in het resultaat.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instel-lingsjaar	Soort reserve	Maximaal toegestane omvang	Reke-ning 2023	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
3.1 Economie en innovatie	73015	2009	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,2	0,2	-0,2	0,0	0,2
Amsterdams Promotiefonds voor cultuur en stadsinitiatieven Het realiseren van projecten waarvan de opzet is zowel de doelen van Holland Casino als van de gemeente te verwezenlijken.									
3.1 Economie en innovatie	73031	2014	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	5,4	0,0	-5,1	0,0	0,3
Reserve Amsterdam Metropolitan Solutions Realiseren van een nieuw op te richten wetenschappelijk opleidings- en onderzoeksinstituut door kennisinstellingen en bedrijven op gebied van toegepaste technologie met als werknaam Amsterdam Metropolitan Solutions.									
3.1 Economie en innovatie	73035	2015	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	13,3	0,0	-4,5	-4,6	4,1
Reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (ESA) Het stimuleren van economische structuur- en arbeidsmarktversterking conform het door de gemeenteraad vastgestelde bestedingskader									
3.1 Economie en innovatie	73036	2021	Financieringsreserve	12,0	9,0	3,0	0,0	0,0	12,0
Financieringsreserve ROM InWest Deze reserve dient als financiering met eigen vermogen ten behoeve deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Metropoolregio InWest.									
3.1 Economie en innovatie	73037	2022	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Reserve Metropoolregio Amsterdam Middelen reserveren die door de gemeente Amsterdam beschikbaar zijn gesteld voor de activiteiten van het samenwerkingsverband Metropoolregio Amsterdam en nog niet extern verplicht.									
3.2 Kunst en cultuur	73059	2014	Egalisatiereserve	n.v.t.	5,6	2,0	0,0	0,0	7,6
Egalisatiereserve Kunstenplan Om de vier jaar worden in de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur de nieuwe beleidsdoelstellingen voor de komende vier jaar bepaald. De doelstelling van deze systeemreserve volgt de doelstellingen van elk nieuw Kunstenplan.									
4.1 Sport	56027	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	6,1	0,0	-0,8	0,0	5,3
Financieringsreserve sportaccommodaties De reserve is de dekking voor de afschrijvingslasten van de kredieten voor het Sportaccommodatiefonds.									
4.1 Sport	56080	2014	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	3,5	0,0	-0,4	0,0	3,1
Reserve sportevenementen Middelen bestemmen voor toekomstige topsportevenementen, zoals het EK 2020.									
6.1 Basisvoorzieningen	57054	2021	Overige bestemmingsreserve	4,5	3,5	0,0	-0,5	0,0	3,0
Reserve Streeklaboratoria Het uitvoeren van vervolgonderzoek naar de effecten van de Corona pandemie en voorbereiden van het Streeklaboratorium en de andere laboratoria in Amsterdam op een eventuele volgende gezondheidscrisis.									
6.1 Basisvoorzieningen	90089	2021	Overige bestemmingsreserve	Niet bepaald	0,7	0,0	0,0	-0,7	0,0
Reserve vastgoed Weesp Dekking van toekomstige exploitatietekorten van maatschappelijke organisaties voor gemeentelijk vastgoed in Weesp middels subsidieverstrekking.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instel-lingsjaar	Soort reserve	Maximaal toegestane omvang	Reke-ning 2023	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
6.3 Individuele voorzieningen	55044	2006	Egalisatiereserve	10% van het budget voor de WMO openeinde regelingen in het betreffende boekjaar	34,5	9,0	-10,7	0,0	32,8
Reserve egalisatie WMO Opvangen fluctuaties WMO openeinde regelingen.									
6.3 Individuele voorzieningen	55805	2022	Egalisatiereserve	20,0	15,4	11,3	-8,6	0,0	18,1
Egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag Het egaliseren van de door het rijk te ontvangen POK-middelen en uitgaven hiervan voor extra ondersteuning van mensen in kwetsbare posities en voorkomen dat mensen in zo'n positie terecht komen.									
6.3 Individuele voorzieningen	55804	2022	Egalisatiereserve	17,5	10,6	0,0	-6,2	0,0	4,5
Egalisatiereserve Jeugd Het opvangen van fluctuaties in de begroting van de uitvoering van de Jeugdwet om tot een stabieler meerjarenbeeld te komen.									
7.1 Inkomensregelingen	52050	2004	Egalisatiereserve	n.v.t.	119,3	28,5	-4,1	-41,3	102,3
Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen), uitvoering Iedereen Kans op Werk en doorlopende uitvoeringskosten Tozo.									
7.2 Werk, participatie en inburger	53064	2018	Egalisatiereserve	De maximale omvang van de reserve is het maximale bedrag van 5% van de lasten van de Directie Werk op programmaonderdeel 7.2.	10,5	2,7	-2,3	0,0	10,9
Reserve Sociaal Werk Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Wet Sociaal Werk en de Participatiewet met als doel werk te bieden aan Amsterdammers met een arbeidsbeperking en indien nodig aanvullend te investeren in Sociaal Werk. Het gaat om Amsterdammers met een arbeidsbeperking ofwel in dienst bij de sociale werkvoorziening (Stichting Pantar), ofwel via de gemeente direct gedetacheerd bij sociale firma's of bij reguliere werkgevers.									
7.2 Werk, participatie en inburger	53099	2024	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	0,0	20,0	-8,3	0,0	11,7
Reserve Iedereen Kans op Werk De reserve wordt gebruikt voor de dekking van de lasten van de uitvoering Iedereen Kans op Werk.									
7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	52700	2024	Overige bestemmingsreserve	0	0,0	8,2	0,0	0,0	8,2
Reserve realisatie duurzame opvanglocaties De reserve wordt gebruikt voor de dekking van de lasten van de uitvoering Iedereen Kans op Werk									
8.2 Openbare orde en veiligheid	26014	2019	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	8,5	3,0	0,0	0,0	11,5
Reserve Amsterdam 750 De financiering van activiteiten rondom de viering van het 750-jarig bestaan van Amsterdam in 2025.									
8.2 Openbare orde en veiligheid	87061	1999	Egalisatiereserve	n.v.t.	5,2	8,4	-10,2	0,0	3,5
Verevening onroerend goed Dekken van de onrendabele top van panden die met een beleidsmatig doel worden aangeschaft (strategische aankopen) en egaliseren van exploitatieresultaten in de vastgoedportefeuille van stadsdeel Centrum. Dekken van fundamentele ingrepen in het kader van de aanpak binnenstad om toenemende drukte en daarmee gepaarde overlast te verminderen/reguleren.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instel-lingsjaar	Soort reserve	Maximaal toegestane omvang	Reke-ning 2023	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12001	1995	Algemene reserve	Afhankelijk van de geinventariseerde risico's	312,8	0,0	126,1	-150,0	288,9
Algemene Reserve Een buffer voor het kunnen opvangen van niet structurele financiële tegenvallers.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12003	nvt	Algemene reserve	n.v.t.	122,1	0,0	-122,1	0,0	0,0
Jaarrekeningresultaat Resultaatafwikkeling t-1 en resultaat t zijn onderdeel van de algemene reserve en op deze manier apart zichtbaar gemaakt.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12006	2000	Financieringsreserve	6,5	6,5	1,8	0,0	0,0	8,3
Reserve financiering NV Zeedijk Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV Zeedijk.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12014	2021	Financieringsreserve	Als het WRK een solvabiliteit van 25% heeft bereikt.	2,9	1,8	0,0	0,0	4,6
Financieringsreserve WRK Investeren in het eigen vermogen van deelneming WRK uit de inkomsten van de garantiepremie zonder dat dit begrotingsruimte kost of gefinancierd wordt.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12015	2021	Financieringsreserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve verbeteren schuldpositie Schuldpositie van de gemeente verbeteren door een deel van het bezit te financieren met eigen vermogen.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12075	2019	Egalisatiereserve	Geen maximale omvang omdat de omvang van de jaarlijks te ontvangen baten altijd onzeker is.	14,2	0,0	-14,2	0,0	0,0
Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen september- en decembercirculaire Het reserveren van middelen afkomstig uit het gemeentefonds, die bij de september- en decembercirculaire worden toegekend, voor zover het niet gaat om de algemene uitkering.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12096	2007	Financieringsreserve	78,8	78,8	0,0	0,0	0,0	78,8
Reserve financiering deelneming GVB Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV GVB.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12100	2008	Egalisatiereserve	n.v.t.	20,9	6,0	0,0	0,0	26,9
Reserve frictiekosten 1 Stad 1 Opgave In 2013 is voor de dekking van verwachte frictiekosten voor diverse organisatieonderdelen in het kader van de operatie 1 Stad 1 Opgave een reserve ingesteld. Het betreft diverse maatregelen (21) die gepaard kunnen gaan met frictiekosten.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12158	2011	Financieringsreserve	11,3	11,3	0,0	0,0	0,0	11,3
Reserve financiering lening NEMO Deze reserve dekt de gemeentelijke lening aan NEMO.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12560	2014	Financieringsreserve	n.v.t.	19,0	0,0	0,0	-0,5	18,5
Amsterdams Investeringsfonds financieel Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Met het AIF financieel deel worden leningen gefinancierd die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instel-lingsjaar	Soort reserve	Maximaal toegestane omvang	Reke-ning 2023	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12561	2014	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,6	0,0	-0,3	0,0	0,4
Amsterdams Investeringsfonds maatschappelijk Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Uit het AIF maatschappelijk deel worden subsidies verstrekt die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12564	2022	Egalisatiereserve	De omvang wordt bepaald door specifiek besloten toevoegingen.	60,2	101,2	-102,3	-0,3	58,9
Reserve Coalitiemiddelen 22-26 De reserve coalitiemiddelen is bedoeld om de specifieke incidenteel aangewezen middelen in lijn met het coalitieakkoord 2022-2026 beschikbaar te houden.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12563	2021	Egalisatiereserve	n.v.t.	12,6	32,0	-40,2	0,0	4,4
Egalisatiereserve XaaS Omzetten kapitaallasten van XaaS-investeringen in exploitatielasten, om vertraging in de uitvoering van de investering te voorkomen.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12565	2021	Financieringsreserve	n.v.t.	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Financieringsreserve Carré Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de Theater Carré.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12566	2024	Reserve vermogensopbouw	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve Vermogensopbouw De reserve heeft ten doel vermogen op te bouwen.									
B.4 Bestuur	17204	2007	Egalisatiereserve	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Raadsonderzoeken Dekking van de kosten als de gemeenteraad besluit tot een onderzoek.									
B.5 Overhead	71004	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	0,6	0,1	-0,1	0,0	0,6
Financiering huisvesting gemeentelijk apparaat Dekking van een deel van de afschrijvingslasten voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie.									
B.5 Overhead	71268	2014	Egalisatiereserve	n.v.t.	4,6	0,0	-0,3	0,0	4,3
Reserve gemeentelijke huisvestingsprojecten Dekking van tijdelijke exploitatietekorten van de Businesscase III (verbouwing Stadhuis) en Businesscase IV (optimalisatie ambtenarenhuisvesting) en Transitieplan werven en overslagpunten.									
B.6 Facilitair werken in de fysieke omgeving	69003	2023	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve facilitaire Dienstverlening Het reserveren van eventueel positief resultaat van IB/PMB in 2023 – 2025 en dat te gebruiken om opdrachtgevers te compenseren voor een mogelijk lager kwaliteitsniveau van dienstverlening van IB/PMB tijdens het ontwerpen, implementeren en monitoren van een normeringssystematiek.									
Totaal					**8.107,1**	**818,0**	**-593,1**	**-268,6**	**8.063,4**

5.2 Verloopstaat voorzieningen

(bedragen x € 1 miljoen)

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instel-lingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Beginstand 2024	Toevoe-ging	Onttrek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	67050	2018	c	2,5	0,0	0,0	0,0	2,5
Voorziening onderhoud Vinkeveense plassen Financieren van noodzakelijk onderhoud Vinkeveense Plassen t/m 2025, zoals afgesproken bij de uittreding van Amsterdam uit het recreatieschap.								
1.2 Grond	74011	2004	a	183,2	52,6	-21,6	0,0	214,3
Voorziening grondgerelateerde kosten buiten grexen Deze voorziening is ingesteld om bijdragen aan derden te kunnen dekken. Deze externe bijdragen zijn gerelateerd aan de gebiedsontwikkeling in Amsterdam en worden gedekt uit het Vereveningsfonds. Het gaat bijvoorbeeld om toegezegde bijdragen aan woningcorporaties vanuit het gronddeel van het voormalige Stimuleringsfonds en bijdragen aan infrastructurele projecten die niet door de gemeente worden uitgevoerd.								
1.4 Bouwen en wonen	76900	2021	b	0,6	0,9	0,0	0,0	1,5
Voorziening Wooncoöperatieven Het afdekken van het risico wat samenhangt met het verstrekken van geldleningen aan wooncoöperatieven								
1.5 Vastgoed	71007	2015	c	29,5	18,0	-18,6	0,0	28,8
Voorziening groot onderhoud gemeentelijk vastgoed Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed.								
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68002	1995	c	5,3	4,1	-4,4	0,0	5,0
Groot onderhoud parkeren Voorziening is gevormd voor het te plegen groot onderhoud.								
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68057	2021	b	6,3	0,0	-4,9	0,0	1,4
Achterstallig onderhoud parkeren Voorziening is gevormd voor het te plegen achterstallig onderhoud.								
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68072	2013	a	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,1
Sociaal Plan Cition Uit deze voorziening wordt het verschil tussen het huidige loon bij EPS (Egis Parking Service) en het loon bij BV Cition betaald, conform de afspraken die bij de overgang van het personeel gemaakt zijn.								
2.2 Openbaar vervoer	70058	2007	e	134,6	0,0	-3,1	0,0	131,4
Integraal vervoerssysteem veren Exploitatielasten die verband houden met de veerverbindingen over het Noordzee Kanaal.								
2.3 Afval en reinigen openbare ruimte	83111	2021	b	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Voorziening dynamisch inzamelen Afdekken risico's met betrekking tot Dynamisch inzamelen (routeoptimalisatie)								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instel-lingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Beginstand 2024	Toevoe-ging	Onttrek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
2.3 Afval en reinigen openbare ruimte	83030	2024	b	0,0	45,9	-2,7	0,0	43,2
Voorziening afvalstoffenheffingen Reguleren van de over- en onderschrijding in het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing.								
2.4 Beheer en onderhoud Openbare Ruimte	82001	2013	c	1,8	0,4	-0,1	0,0	2,1
Vervanging en Onderhoud beheer Werf Ter dekking van de kosten van groot- en planmatig onderhoud aan de reinigingswerf Jacob Bontiusplantsoen, zowel voor wat betreft het gebouw als voor de gebouwgebonden voorzieningen inclusief het deel dat binnen de VVE valt.								
2.5 Water	12118	2014	b	1,6	0,0	-1,2	0,0	0,4
Voorziening Sluisjes Halfweg Voorziening ter dekking van de afkoop van verplichtingen om bij te dragen aan de kosten voor een veilige afvoer van het boezemwater in het kanaal Halfweg.								
2.7 Riool en Drinkwater	96001	2005	c	9,3	0,0	-4,0	0,0	5,3
Rioolrecht Egalisatiefonds voor de tarieven rioolheffing.								
3.2 Kunst en cultuur	90007	2004	e	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Verwervingsfonds CBK Bewaren (gespaarde) bedragen van derden t.b.v. verwerving kunst.								
4.1 Sport	56050	2017	c	15,3	3,5	-1,5	0,0	17,3
Voorziening Groot Onderhoud Sport Meerjarig grootonderhoud van sporthallen, sportparken en zwembaden.								
5.1 Onderwijs	55027	1968	e	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9
Burgerlijke instellingen maatsch. Zorg Fonds t.b.v. nooddruftige burgers.								
6.1 Basisvoorzieningen	55026	1966	e	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verzorgingshuizen ouden van dagen Fonds bestemd voor dekking van uitgaven door de gemeente aan voorzieningen voor bejaarden.								
6.3 Individuele voorzieningen	57092	2015	a	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Voorziening Veilig thuis Personele frictiekosten Veilig Thuis.								
7.3 Armoede en schuldhulp	52009	2022	a	3,0	0,0	-3,0	0,0	0,0
Voorziening energietoeslag Deze voorziening is gevormd voor de afhandeling van de ingediende aanvragen, bezwaren en beroepen energietoeslag 2022 waarbij inschattingen zijn gemaakt wat betreft het percentage toekenningen.								
7.3 Armoede en schuldhulp	52010	2022	a	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Voorziening halvering WSNP Het compenseren van kwetsbare burgers die niet in aanmerking komen voor de halvering van de Wsnp-schuldsaneringstermijn. Dit betreft de gestarte saneringstrajecten in de periode van bekendmaking van de halvering van de Wsnp termijn begin 2023 tot de ingangtreding van de nieuwe wetgeving op 1 juli 2023.								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instel-lingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Beginstand 2024	Toevoe-ging	Onttrek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
A.3 Treasury en deelnemingen	12042	1890	e	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Sophia Augusta / Lopez Suasso Legaat van de weduwe Sophia Adriana Lopez Suasso-de Bruijn ten behoeve van het behoud van de aan Amsterdam gelegateerde 'inboedel en woonhuis.								
A.3 Treasury en deelnemingen	12043	1889	e	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Willet Holthuysen Het inzetten van de renteopbrengst ten behoeve van het onderhoud van het woonhuis en inboedel in het museum Willet Holthuysen.								
A.3 Treasury en deelnemingen	13004	1496	e	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Vicarygoederen Een inwoner van Amsterdam heeft tot zijn overlijden recht op (2/3) van de opbrengst van het vicarie.								
A.3 Treasury en deelnemingen	13015	1820	e	0,6	0,0	0,0	0,0	0,6
Gildenfondsen Het kapitaal is eeuwigdurend uitgeleend aan het ministerie van Financien d.m.v. grootboekleningen.								
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	23028	2022	a	21,8	6,0	0,0	0,0	27,8
Voorziening verlofsparen Het dekken van de verplichting die ontstaat door gekochte verlofuren die in latere jaren opgenomen worden. Dit deel van het zgn. spaarverlof onzeker omdat het moment van opname onbekend is.								
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	23004	2023	a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Voorziening Toelage Overgangsrecht								
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12041	2002	b	14,7	0,0	0,0	-1,6	13,1
Juridische risico's Het afdekken van risico's van belang bij juridische aangelegenheden.								
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	23570	2023	a	7,5	0,0	0,0	0,0	7,5
Voorziening RVU De voorziening dekt de lasten van de uitkeringen Regeling voor Vervroegde Uittreding.								
B.4 Bestuur	13076	2014	b	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Niet opgevraagde tegoeden Terugbetalen van de door de gemeente (aan teruggekeerde Joodse burgers) opgelegde boetes over de niet-tijdig betaalde canon tijdens de Tweede Wereldoorlog en het terugbetalen van niet opgevraagde tegoeden (van niet teruggekeerde Joodse burgers) bij de Gemeentegiro.								
B.4 Bestuur	23027	2022	b	2,4	0,3	-0,1	0,0	2,5
Pensioenfonds Wethouders Weesp Bekostiging van pensioenuitkeringen van voormalig wethouders Weesp.								
B.4 Bestuur	23003	2001	b	13,3	1,3	-0,7	0,0	13,9
Waardeoverdracht pensioenen (gewezen) wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten van wethouders naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers).								
B.4 Bestuur	23026	2014	b	37,8	3,6	-1,9	0,0	39,5
Pensioenfonds SD Wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten naar een ander pensioenfonds van voormalig leden dagelijks besturen stadsdelen die voor maart 2014 in functie waren en daarmee onder de Wet APPA vielen. (APPA = Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.)								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instel-lingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Beginstand 2024	Toevoe-ging	Onttrek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2024
B.5 Overhead	24001	2021	c	14,2	6,1	-6,1	0,0	14,2
Onderhoud binnenruimte huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van onderhoud van de binnenruimte van de huisvesting gemeentelijk apparaat.								
B.5 Overhead	13016	1820	e	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9
Liefdadigheidsdoelen Doel is financiële hulpverlening aan inwoners van Amsterdam die in urgente financiële noodsituaties verkeren, waarbij een voorliggende voorziening niet (meer) beschikbaar is.								
B.5 Overhead	71006	2015	c	25,2	7,0	-8,7	0,0	23,6
Groot onderhoud huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van huisvesting gemeentelijk apparaat.								
B.5 Overhead	23002	2015	b	0,9	0,0	-0,3	0,0	0,5
Dekking financiële risico's (voormalig) personeel De voorziening is bedoeld om verplichtingen aan (voormalig) personeel in het kader van vervroegde uittreding, boventalligheid, (B)WW, wachtgeld, uitbetaling aanvullende (nabestaanden) pensioenen en aanspraken op de nieuwe FWS-regeling (50-100 regeling) te bekostigen.								
B.5 Overhead	23010	2018	b	3,9	0,0	0,0	0,0	3,9
Premie reparatie uitkering WW De reparatie-WW dient als aanvulling op de verkorte maximale WW-duur.								
B.5 Overhead	23005	1956	b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensioenfonds Concertgebouworkest Uitbetaling van aanvullend pensioen aan gepensioneerden van het Concertgebouworkest met dienstjaren van voor 28 december 1956 – de datum waarop de personeelsleden het ambtenaarschap in de zin van de Algemene Burgerlijke Pensioenwet hebben verworven –, of hun nabestaanden.								
				541,7	**149,8**	**-83,1**	**-1,6**	**606,8**

1) Categorieën voorzieningen

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen.